Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

20-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 236 (4952).

30 НОЯБРЬ ЖУМА 1973 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

СОВЕТ—ҲИНДИСТОН ҚЎШМА ҲУЖЖАТЛАРИ ИМЗОЛАНДИ

ДЕҲЛИ, 29 ноябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). Бугун «Раштрапати Бхаван» президент саройида тантанали вазиятда Совет — Ҳиндистон қўшма ҳужжатлари имзоланди.

Совет—Ҳиндистон қўшма декларациясини КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ва Ҳиндистон республикасининг Бош министри Индира Ганди имзоладилар.

Л. И. Брежнев ва Индира Ганди Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Ҳиндистон Республикаси ўртасида иқтисодий ва савдо ҳамкорлигини янада ривожлантириш тўғрисидаги битимни ҳам имзоладилар.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи давлат план комитети билан Ҳиндистон Республикаси план комиссияси ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги битимни СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси Н. К. Байбаков ва Ҳиндистон планлаштириш министри Д. П. Дхар имзоладилар.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумати билан Ҳиндистон Республикаси ҳукумати ўртасидаги консуллик конвенциясини КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико ва Ҳиндистон Ташқи ишлар министри Сваран Сингх имзоладилар.

Ҳужжатларни имзолаш вақтида: Совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев, СССР Министрлар Совети Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси С. А. Скачков, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари А. М. Александров, А. И. Блатов, ТАСС Бош директори Л. М. Замятин, СССР элчиси В. Ф. Мальцев, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг референти Е. М. Самотейкин, шунингдек СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. М. Пегов, СССРнинг Ҳиндистондаги муваққат ишлар вакили В. К. Болдиров, Ҳиндистондаги Совет элчихонасининг ва бошқа совет муассасаларининг ходимлари;

Ҳиндистон томонидан — қишлоқ хўжалиги министри Фахруддин Али Аҳмад, Молия министри Я. Б. Чаван, Ҳиндистон, планлаштириш министрлигидаги давлат министри Мохан Дхария, шунингдек Ҳиндистон Ташқи ишлар министрлигининг ташқи ишлар бўйича секретари Кеваль Сингх, Ҳиндистон Ташқи ишлар министрлиги Шарқий Европа бўлимининг мудири А. П. Венкатасваран, Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси К. Ш. Шелванкар, парламент депутатлари, мамлакатнинг таниқли сиёсий арбоблари ҳозир бўлдилар.

Имзолаш маросимида матбуот, радио, телевидение намояндаларининг катта группаси ҳам бор эди.

СОВЕТ-ҲИНДИСТОН МУЗОКАРАЛАРИ ДАВОМ ЭТТИРИЛДИ

ДЕҲЛИ, 28 ноябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). 28 ноябрда президент саройида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди ўртасида музокаралар давом эттирилди.

И. Ганди Ҳиндистон ҳукумати ва Ҳиндистон халқининг аҳоли эҳтиёжларини янада тўлароқ қондириш ва мамлакат мустақиллигини мустаҳкамлаш мақсадларида Ҳиндистон экономикасини ривожлантириш борасида сарфлаётган куч-ғайратлари тўғрисида гапириб берди. Бош министр иқтисодий соҳада ва бошқа соҳаларда Совет-Ҳиндистон ҳамкорлигини юксак даражада баҳолади, Ҳиндистон белгилаб олган режаларни амалга оширишда мана шу ҳамкорликнинг аҳамиятини таъкидлади.

Л. И. Брежнев совет халқи ва Совет Иттифоқи раҳбарлари дўст Ҳиндистоннинг тараққиётини нечоғлик эътибор билан кузатиб бораётганликлари тўғрисида гапириб берди. Совет Иттифоқи Ҳиндистон эришган муваффақиятларни юксак даражада қадрлайди ва Ҳиндистон олдида турган вазифаларнинг ҳажмини ва мураккаблигини яхши тушинади, деб таъкидлади Л. И. Брежнев. Совет кишилари, деди Л. И. Брежнев, Ҳиндистон буюк халқининг социал ва иқтисодий тараққиёт олижаноб идеаллари билан илҳомланаётган ижодий кучларига ишонадилар ва Совет-Ҳиндистон ҳамкорлиги мана шу вазифаларнинг ҳал этилишига ёрдам беради, деб умид қиладилар.

Музокаралар дўстона, бамайлихотир вазиятда ўтмоқда. Музокараларда Совет томонидан: КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси Н. К. Байбаков, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар Давлат комитетининг раиси С. А. Скачков, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари А. М. Александров, А. И. Блатов, ТАСС Бош директори Л. М. Замятин, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. М. Пегов, СССР элчиси В. Ф. Мальцев, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг референти Е. М. Самотейкин, СССРнинг Ҳиндистондаги муваққат ишлар вакили В. К. Болдирев қатнашмоқдалар.

Ҳиндистон томонидан: Ташқи ишлар министри Сваран Сингх, планлаштириш министри Д. П. Дхар, ташқи ишлар давлат министри Сурендра Пал Сингх, Ҳиндистон Ташқи ишлар министрлигининг ташқи ишлар бўйича секретари Кеваль Сингх, Бош министрнинг бош секретари П. Н. Дхар, Ҳиндистон Ташқи ишлар министрлигининг секретари А. П. Венкатасваран, Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси К. Ш. Шелванкар қатнашмоқдалар.

* * *

ДЕҲЛИ, 29 ноябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев билан Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди ўртасидаги музокаралар бугун давом эттирилди.

Л. И. Брежнев билан Индира Ганди Совет Иттифоқи билан Ҳиндистонни қизиқтирувчи бир қанча халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олдилар. Совет Иттифоқи ва бошқа тинчликсевар давлатлар кўрсатган бир қанча муҳим конкрет ташаббуслар натижасида халқаро вазият яхши томонга ўзгарганлиги қайд қилиб ўтилди. Ана шу ижобий ўзгаришларни мустаҳкамлаш зарурлиги тўғрисида фикр билдирилди. Л. И. Брежнев халқаро майдонда, шу жумладан Осиёда, тинчлик, ҳамжиҳатлик ва ҳамкорлик вазиятини вужудга келтиришда Ҳиндистон ўйнаётган катта ролни таъкидлаб ўтди.

Индира Ганди Совет Иттифоқининг тинчликсевар сиёсатига ва адолатли мустаҳкам тинчликни ва халқаро хавфсизликни таъминлашга Совет Иттифоқи қўшаётган ҳиссага юксак баҳо берди.

Музокаралар дўстона вазиятда ўтди. Музокараларда Совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари А. М. Александров, А. И. Блатов; Ҳиндистон томонидан — ташқи ишлар министри Сваран Сингх, Ҳиндистон ташқи ишлар министрлигининг ташқи ишлар бўйича секретари Кеваль Сингх, Ҳиндистон бош министрининг бош секретари П. Н. Дхар, Ҳиндистон ташқи ишлар министрлиги Шарқий Европа бўлимининг мудири А. П. Венкатасваран иштирок этдилар.

ЖАҲОНДА ТИНЧЛИК УЧУН

Л. И. БРЕЖНЕВ ҲИНДИСТОН-СОВЕТ МАДАНИЙ ЖАМИЯТИ АКТИВЛАРИ БИЛАН УЧРАШДИ

ДЕҲЛИ, 28 ноябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). Пойтахтдаги фан саройининг СССР ва Ҳиндистон давлат байроқлари, табрик транспарантлари билан безатилган кенг залини бугун Ҳиндистон прогрессив, демократик ташкилотларининг вакиллари, мамлакатнинг турли чеккаларидан келган сиёсий ва жамоат арбоблари лиқ тўлдирдилар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари билан учрашгани бу ерга Совет Иттифоқи дўстлари оммавий умуммиллий ташкилоти — Ҳиндистон-Совет маданий жамиятининг активлари йиғилдилар.

Йиғилиш аҳли КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежневни ўринларидан туриб самимий табрик сўзлари, ўзоқ давом этган қизғин қарсаклар билан кутиб олди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев, Совет Иттифоқидан келган бошқа меҳмонлар, Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди, Л. И. Брежневни кутиб олиш умуммиллий комитетининг Бош секретари, ҳукмрон Ҳиндистон миллий конгресс партияси Умумҳиндистон комитетининг Бош секретари Ч. Ядав, Ҳиндистон-Совет маданий жамиятининг президенти К. П. Ш. Менон, шу жамиятнинг бошқа раҳбарлари, Ҳиндистоннинг таниқли сиёсий ва жамоат арбоблари ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга президиумдан ўрин оладилар.

Ҳиндистон-Совет маданий жамиятининг президенти учрашувни очиб жамиятнинг активларидан шоир Раис Мирзага сўз берди. У табрик шеърларини тўлқинланиб ўқийди.

Ҳиндистон миллий конгресс партияси Умумҳиндистон комитетининг Бош секретари Ч. Ядав нутқ сўзлайди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг визити, дейди у,— мамлакатларимиздаги буюк халқлар учунгина эмас, шу билан бирга ялпи тинчлик, мустақиллик, ҳамкорлик ва яхши қўшничилик учун курашаётган барча кучлар учун ҳам жуда катта аҳамиятга молик воқеадир. Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон халқлари ўртасидаги дўстлик ҳозирги халқаро вазиятнинг ривожида муҳим омилдир. Сизнинг мамлакатингиз ривожланган замонавий Ҳиндистонни барпо этиш тўғрисидаги орзу-умидларимизни амалга оширишга ёрдам берибгина қолмаётир. Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон раҳбарлари халқаро майдонда империализмга қарши, мустамлакачилик, ирқчилик, адолатсизлик ва жабр-зулмга қарши биргалашиб курашмоқдалар ва шундай кураш олиб бораётган халқларни тўла-тўкис қўллаб-қувватламоқдалар. Мамлакатларимиз халқлари ўртасидаги дўстлик янги дунё қуришга бағоят ёрдам бераётганлигига мутлақо ишонамиз.

Мамлакатларимиз ўртасида дўстона муносабат асослари қўйилганига анча вақт бўлди, деб давом қилади нотиқ. Бу муносабатлар ҳаммамиз учун муштарак бўлган ер юзида тинчликка ва инсоният тараққиётига садоқатга асосланади. Чинакам тарихий аҳамиятга эга бўлган Ҳиндистон-Совет дўстлиги Сиз, Брежнев жанобларининг ялпи тинчликни таъминлаш борасида кўрсатаётган куч-ғайратларингиз натижасида янада мустаҳкамланди. Бу дўстлик Индира Ганди раҳбарлиги остида тинчлик ва социал тараққиёт учун меҳнат қилаётган ҳинд халқига самимий ҳайрихоҳлигингизнинг далилидир.

Яқинда Индира Ганди дўстликни бир боққа ўхшатиб шу боғда гуллар очилиши ва мевалар пишиб етилиши учун уни доимо парвариш қилиб туриш керак, деди. Сизнинг шу визитингиз ва Индира Ганди билан олиб бораётган музокараларингиз мана шу дўстлик боғини янада гуллатиб, кўркамлаштиришига ишончим комил.

Муҳтарам Брежнев жаноблари, Ҳиндистон-Совет маданий жамияти активлари билан учрашишни лозим топганлигингиз учун Сиздан миннатдормиз. Совет халқи билан ҳинд халқи ўртасидаги дўстлик бундан буён ҳам йилдан-йилга, кундан-кунга мустаҳкамланиб бораверади, деб Сизни ишонтиришни истаймиз.

Ҳиндистон-Совет маданий жамиятининг президенти К. П. Ш. Менон минбарга чиқади.

ДЕҲЛИ. Л. И. Брежневнинг Индира Ганди билан учрашув пайти.

Г. Хомзор («Известия») фотоси.

ХУШХАБАРЛАР

БЕКОБОД. Мамлакатнинг энг яхши цемент корхоналаридан бири ҳисобланган комбинатда клинкер тайёрловчи олтита айланма печдан бири реконструкция қилинади. Бу тадбир худди шу ишлаб чиқариш майдонининг ўзидагина ҳар йили 25 минг тонна кўп маҳсулот тайёрлаш имкониятини беради. Шунинг натижасида печь диаметри 3,6 метрдан 4 метрга кенгаяди. Ҳамма ишлар планга мувофиқ жуда қисқа муддат ичида—45-50 кун мобайнида амалга оширилади.

ЧИРЧИҚ. «Ўзбекхиммаш» заводида турбокомпрессорлар деталларини ишлаш пайтида қириндиларни йиғиб олишда қўл меҳнати тугатилди. Корхонанинг механизация ва автоматлаш бўлими цехдан ҳар соатда бир ярим тонна қириндини тўплаб оладиган ярим автомат линия лойиҳасини тузди ва шундай автоматни тайёрлади. Қириндилар эндиликда махсус конвейер орқали элеваторга берилади ва ундан контейнерларга юклаб, темир-терсак йиғувчиларга топширилади.

ТОШКЕНТ тўқимачилик комбинатининг иккинчи йигирув-тўқув фабрикасида подшипникларнинг ишлаш муддати икки баравар ошиб, йигирув машиналарининг бекор туриши камайди. Рационализатор А. Чуканов яратган конструкция мана шунга имкон берди. Комбинатнинг кўп минг кишилик коллективида рационализаторлик ҳаракатининг ривожи тўғрисида гап кетганида биринчи галда иккинчи фабрикани тилга олишади. Беш йилликнинг учинчи йилида шу фабрикада 200 минг сўмдан ортиқ маблағ тежаб қолинди. Бунга новаторларнинг таклифларини жорий қилиш натижасида эришилди.

(ЎзТАГ).

К. П. Ш. МЕНОН нутқи

Муҳтарам Брежнев жаноблари!
Муҳтарама Бош министр хоним!
Азиз дўстлар!

Ҳиндистон-Совет маданий жамияти (ИСКО) миллий кенгаши номидан ва хусусан ИСКОнинг Брежнев жанобларини кутиб олиш миллий комитети номидан Брежнев жаноб олийларига энг самимий саломимизни ва энг яхши тилакларимизни топширмоқчиман. ИСКО миллий кенгаши ва унинг Брежнев жанобларини кутиб олиш комитети ўзининг характери ва состави жиҳатидан ҳақиқатан ҳам умуммиллий ташкилотлардир. Уларнинг составига диний, мафкуравий ва маҳаллий мансублигидан қатъи назар, Ҳиндистон ҳамма районларининг вакиллари кирадилар.

Гарчи учрашувимиз Деҳлида ўтказилаётган бўлса ҳам, у Ҳиндистон пойтахти билангина чегараланиб қолмайди. Бу—чинакам Умумҳиндистон учрашувидир. Жамиятимиз активлари Брежнев жанобларини кутиб олиш учун, уни табриклаш учун ва бутун дунёда тинчлик манфаатлари йўлида Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстлик алоқаларини ривожлантиришда янада катта-катта муваффақиятлар тилаш учун Ҳиндистоннинг энг олис бурчакларидан бу ерга келдилар. **(Қарсаклар).**

Бу—том маънодаги умумхалқ учрашувидир. Бош министр таъкидлаб ўтганларидек, Ҳиндистон-Совет дўстлигининг ўзига хос хислати шундан иборатки, бу—ҳукуматлар ўртасидаги шунчаки дўстликкина эмас, шу билан бирга халқлар ўртасидаги дўстлик ҳамдир. Бу гапнинг нақадар ҳақ эканлигини мен яқинда Совет Иттифоқига қилган визитим вақтида яна бир марта тушуниб олдим. У ерда ҳам Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга қилаётган визитини қизғин табрикламоқдалар, бу визитнинг тарихий муҳимлигини яхши тушунмоқдалар. **(Қарсаклар).**

Кейинги бир неча йил ичида Ҳиндистондаги Ҳиндистон-Совет маданий жамияти билан СССРдаги Совет-Ҳиндистон маданий алоқалар жамияти иккала мамлакат учун баб-баравар муҳим бўлган бир неча катта воқеани нишонладилар. Улар орасида Улуғ Октябрь Социалистик Революциясининг 1967 йилдаги олтин юбилейи, Махатма Ганди туғилган куннинг 1969 йилдаги юз йиллиги, В. И. Ленин туғилган куннинг 1970 йилдаги юз йиллиги ва СССР ташкил этилганлигининг 1972 йилдаги 50 йиллиги саналари бор. Бундан ташқари Жавоҳарлаъл Неруниннг Совет Иттифоқига 1955 йил июнида қилган унутилмас визитидан бошлаб бир қанча расмий визитлар бўлиб ўтди. Брежнев жанобларининг визити Ҳиндистон билан СССР дўстона алоқаларининг узилмас ва доимо мустаҳкамланиб борувчи занжиридаги олтин халқадир.

Муҳтарам Брежнев жаноблари, биз Сизни Улуғ мамлакатнинг улуғ раҳбари сифатида табрикламоқдамиз. Сизнинг мамлакатингиз билан Ҳиндистон алоҳида муносабатлар ўрнатган. Совет Иттифоқи Ҳиндистонни ҳамиша қоядек қўллаб-қувватлаб келди. Ҳиндистон мустақилликка эришган кундан бери унинг бошига тушган энг оғир пайтда — Бангладеш барпо этилишига таааллуқли бўлган 1971 йилги воқеалар даврида бу нарса айниқса яққол намоён бўлди. Ўша пайтда Совет Иттифоқи Бангладеш, Ҳиндистон ва озодлик иши томонида қатъият билан ҳаракат қилди. **(Қарсаклар).**

Биз Сизни Ҳиндистоннинг буюк дўсти сифатидагина эмас, шу билан бирга ҳозирги вақтда халқаро кескинликни юмшатиш борасида содир бўлаётган жараённинг асосий ташаббускорларидан бири сифатида ҳам табрикламоқчимиз. Европада бу жараён Европа хавфсизлиги масалаларига бағишланган кенгашни тайёрлашда ўз ифодасини топди. Германия Демократик Республикаси билан ГФР БМТга қабул этилганлигида ҳам, марказий Европада янги жаҳон уруши чиқишидан иборат доимий даҳшат бартараф этилганлигида ҳам бу жараён ўз ифодасини топди. Халқаро кескинликни юмшатиш жараёни СССР билан АҚШ ўртасида ядро урушининг олдини олиш тўғрисида тузилган шартномада ҳам ўзининг ёрқин ифодасини топди. Бу жараён Осиёда ҳам ўз ифодасини топди. Яқин Шарқда яқинда содир бўлган танглик вақтида, бундан аввал Вьетнамдаги уруш вақтида бўлганидек Совет Иттифоқи ўз дўстларини кулфатда қолдирмаслигини ва империализмга ҳамда янги мустамлакачиликка қарши курашини бўшаштирмаслигини кўрсатди. **(Қарсаклар).**

Модомики, Европа коллектив хавфсизлик масаласида силжишга эриша олар экан, нечун Осиё бундай қила олмасин? Жавоҳарлаъл Неру бирлашган ва навқирон Осиёни барпо этишни орзу қилган эди. Шу сабабли у Ҳиндистон Бош министри лавозимидаги дастлабки тадбирларидан бири сифатида Деҳлида Осиё мамлакатлари ўртасидаги ўзаро муносабатлар масалаларига бағишланган конференцияни чақирган эди. Бу — «Панча шила» номи билан машҳур бўлган тинч-тотув яшаш сиёсати билан ҳамоҳанг бўлган эди. Худди шу асосда Африкани ҳам ҳисобга олиб, Бандунг конференцияси ўтказилди. Осиёдаги хавфсизлик учун шарт-шароит яратиш тўғрисидаги буюк орзу азиз меҳмонимиз Брежнев жанобларининг фикр-ўйларида ҳам муҳим ўринни олиб турганлиги билан ҳаммамиз фахрланамиз.

Буюк давлатлар ўртасидаги муносабатлар яқинда бирмунча яхшиланганлигини Ҳиндистон астойдил табриклади. Халқаро кескинликни юмшатишнинг ҳозирги жараёнини Совет Иттифоқи яхши тушуниб, қўллаб-қувватлаётган қўшилмаслик сиёсатининг тўғрилигини тасдиқлайди. Биз Сизнинг 144 мамлакатдан борган 3500 делегат иштирокида яқинда ўтказилган тинчликсевар кучлар жаҳон конгрессидаги мазмундор нутқингизни қизғин қўллаб-қувватлаймиз. Сиз ўз нутқингизда қуролланиш пойгаси тўхтатилиши керак дедингиз. Сизнинг ҳамма буюк давлатлар ўз ҳарбий бюджетларини 10 процент қисқартирсинлар, бу маблағлардан ривожланаётган мамлакатлардаги оддий халқнинг турмуш шароитларини яхшилаш учун фойдаланилсин, деган таклифингизни ҳам биз юксак баҳоладик.

К. П. Ш. Менон ўз нутқининг охирида Л. И. Брежневга мурожаат қилиб бундай деди: программангиз жуда тиғиз бўлишига қарамай шу учрашувда қатнашиш имкониятини топганлигингиздан биз ғоят хурсандмиз. Бутун Ҳиндистонда мингдан ортиқ бўлими бўлган Ҳиндистон-Совет маданий жамияти номидан биз Сизни, қадрли ва ҳурматли Брежнев жанобларини Ҳиндистоннинг буюк дўсти сифатида, Совет Иттифоқининг буюк раҳбари сифатида ва инсониятнинг порлоқ келажаги учун ҳормай-толмай курашаётган атоқли давлат арбоби сифатида табриклаймиз. **(Давомли қарсаклар).**

* * *

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневга сўз берилади. Залда гулдурос қарсаклар янграйди, ҳамма ўрнидан туради. «Тинчлик! Дўстлик!» деган хитоблар эшитилади.

Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Мухтарам раис жаноблари!
Ҳурматли Бош министр Индира Ганди хоним!
Азиз дўстлар!

Ҳиндисон—Совет маданий жамиятининг раҳбарлари ва активлари бўлган Сизлар билан, Совет Иттифоқининг Ҳиндистондаги жуда кўп дўстларининг вакиллари бўлган Сизлар билан мана шундай учрашиб турганлигимдан жуда хурсандман.

Бизнинг Ҳиндистонга қилган визитимиз, қисқача қилиб айтсак — дўстлик визитидир. «Дўстлик» деган мана шу маънодор сўзнинг мазмуни нақадар катта эканлигини бу ерда, Сизларнинг меҳмондўст диёрингизда, мана шундай жўшқин ва ҳайрихоҳлик вазиятида айниқса чуқур ҳис қиласан киши.

Ҳар бир киши учун чин дўстнинг аҳамияти жуда катта, бундай чин дўст бутун ҳаёт зийнатидир. Лекин бундан ҳам каттароқ аҳамиятли бир нарса бор — мен халқлар ўртасидаги дўстликни айтмоқчиман. Бундай дўстлик — миллионларни ўзи ичига олади, агар икки мамлакатимиз тўғрисида гапирадиган бўлсак, — бир неча юз миллионлаб кишиларни ўз ичига олади. Бундай дўстлик бутун-бутун халқларнинг ҳозирги ҳолатинигина эмас, шу билан бирга келажагини ҳам кўп жиҳатдан белгилаб беради, уларнинг тақдирида ўчмас из қолдиради.

Совет—Ҳиндистон муносабатларига мана шу нуқтаи-назардан қаралса, шуни айтиш мумкинки, бу муносабатлар айниқса қулай иқлимда, айтишим мумкинки, жуда саодатли тарзда ривожланиб бормоқда. Давлатларимиз ўртасидаги муносабатлар ҳам, мамлакатларимизнинг халқлари ўртасидаги муносабатлар ҳам аввал бошданоқ бир-бирини тўлдириб ва бир-бирини рағбатлантириб битта ўзанда ривожланиб келди.

Совет Иттифоқи ва Ҳиндистоннинг буюк халқлари ўртасидаги дўстликнинг сарчашмасини буюк кишилар бошлаб берганлиги муносабатларнинг бундай ривожланишида муҳим роль ўйнайди.

Давлатимизнинг асосчиси Владимир Ильич Ленин бундан ярим аср муқаддам уқтириб айтган сўзларни, «рус меҳнаткашлар оммаси ҳинд ишчилари ва деҳқонларининг уйғонишини зўр эътибор билан кузатиб турибдилар» деган сўзларини ҳозир эсламасдан ўтиб бўладими. **(Қарсаклар).** У мана шу сўзларни айтган вақтда Ҳиндистонда мустамлакачилар ҳукмрон эди. Биринчи зафарли социалистик революциясининг йўлбошчиси Ҳиндистон халқининг битмас-туганмас ижодий кучларига, унинг ўз озодлиги ва мустақиллиги учун олиб бораётган курашида ғалаба қозонишга ғоят ишонган эди. Ленин иборасидан фойдаланиб шуни айтиш мумкинки, совет меҳнаткашлар оммаси мустақил Ҳиндистоннинг тикланишини зўр эътибор билан кузатиб турдилар, Ҳиндистон халқининг иқтисодий мустақиллик ва социал тараққиёт йўлидан олға бораётганлигини зўр эътибор билан кузатиб турибдилар. **(Қарсаклар).**

Ҳиндистоннинг буюк ватанпарвари Жавоҳарлаъл Неру билан ўтказган учрашувларим, Москвада ҳам, Қозоғистонда ҳам, бу ерда, Деҳлида ҳам ўтказган учрашувларим ҳозир эсимга тушиб қолди. Неру Ҳиндистон — Совет муносабатларига ҳамиша катта эътибор берарди, бу муносабатларнинг истиқболларига сергаклик билан назар солиб турарди. 1961 йилда у «Ҳиндистон халқи билан Совет Иттифоқи халқи ўртасидаги муносабатлар тобора кўпроқ мустаҳкамланаверади ва дўстона муносабатларга айланаверади» деган эди. Неруннинг бу гаплари нақадар ғоят ҳақ гаплар эканлигини ҳозир ҳеч кимга исботлаб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак.

Ҳозирги кунда Совет—Ҳиндистон дўстлиги иккала мамлакатимиз халқларининг ҳаётида жуда катта аҳамиятга эга омил бўлиб қолди. Биз аминмизки, бу дўстликнинг роли йилдан-йилга кучаяверади.

(Давоми 2-бетда).

ЖАҲОНДА ТИНЧЛИК УЧУН

(Боши 1-бетда).

Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги муносабатларнинг ривожланишида ва бу тенденцияни шу кунларда Ҳиндистон ҳукуматининг бошлиғи Индира Ганди хоним билан олиб бораётган музокараларимиз ҳам тасдиқлаб турибди. Жавоҳарлаъл Неруниниг Ҳиндистонга қолдириб кетган меросини кўпайтиришга Индира Ганди хонимнинг қўшаётган ҳиссаси бутун дунёда ҳаммага маълум. (Қарсаклар).

Индира Ганди хоним жамиятингиз фаолиятига юксак баҳо бераётганлигини эшитиб ҳурсанд бўлдим. Мен ҳам бу баҳога тўла-тўкис ва батамом қўшиламан. (Қарсаклар).

Халқлар ўртасидаги дўстлик мавҳум тушунча эмас. Бу дўстликни одамлар яратади, улар мана шу олижаноб ишга ўзларининг ақл-идрокларини, ғайратларини, ўзларининг қалбларини бағишламоқдалар. Сизлар орқали мана шу кишиларнинг ҳаммасини, мамлакатингизнинг юз минглаб гражданларини, ҳинд жамиятининг энг хилма-хил доиралари намоёндаларини — ишчилар, деҳқонлар, муаллимлар, врачлар, инженерлар, фан ва маданият арбобларини табриклашга ижозат бергайсиз, шуларнинг ҳар бирига қўл бериб мамлакатимизга изҳор этаётган эзгу-ҳислари учун ташаккур айтишни истар эдим. (Гулдурос қарсаклар), афсуски, буни уларнинг ҳар бирига алоҳида-алоҳида изҳор қилиш имкониятим йўқ. Лекин Ҳиндистон—Совет дўстлигини мустаҳкамлаш йўлидаги ишларга ўз умрининг кўп йилларини бағишлаган ва бу ишга айниқса кўп куч сарфлаган мана шундай кишиларнинг номларини айтиб ўтишга ҳақлиман ва буни айтмасдан ўтолмайман. Ҳиндистон ва совет жамоатчилиги ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш учун жуда кўп иш қилган доктор Болиғани (Қарсаклар), Сайфуддин Кучлиги (Қарсаклар), генерал Сокхеяни. (Қарсаклар), ва бошқа кўпгина актив арбобларни бизнинг мамлакатимизда билишади ва эслашади. Ҳиндистон—Совет дўстлиги жамиятининг ветерани, бу жамиятга қарийб ўн йилдан бери бошчилик қилиб келаётган жаноб Меноннинг жамиятингиз президенти лавозимида самарали ишлаб келаётганлигини алоҳида қайд қилиб ўтмоқчиман. (Давомли қарсаклар).

Совет—Ҳиндистон дўстлиги тўғрисида шу кунларда анчагина гапирдим. Деҳлига келишим биланоқ аэродромда сўзлаган нутқимда ҳам, Ҳиндистон Бош министри томонидан совет меҳмонлари шарафига берилган тушки зиёфатдаги нутқимда ҳам, гўзал пойтахтингиз аҳолисининг оммавий митингида сўзлаган нутқимда ҳам бу тўғрида гапириб ўтдим. Ҳозир мен бир нарсани уқтириб ўтмоқчиман.

Ҳозир биз давлатлар ўртасидаги муносабатларда яхши иқлим вужудга келтиришда, турли мамлакатлар ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантиришда халқларнинг ўзлари тобора катта роль ўйнай бошлаган бир даврда яшаб турибмиз. Ҳиндистон халқи фикрларини ва ҳис-туйғуларини акс эттирувчи жамоат ташкилоти бўлган Ҳиндистон—Совет маданий жамиятининг фаолияти шу нуқтаи-назардан қараганда алоҳида аҳамият касб қилмоқда. Жамиятингиз зиммасига олижаноб вазифа юкланган. Улуғ рус шоирининг сўзи билан айтганда сизлар оқилона, эзгу, абадий унутилмас ишлар қилмоқдасиз, оммани халқлар ўртасида дўстлик ва қардошлик ҳислари руҳида тарбиялашга ёрдамлашмоқдасиз Сизларнинг ҳар бирингиз ва умуман бутун жамият қилаётган ишларнинг аҳамияти мана шу маънода беғоят катта. (Қарсаклар).

Ҳиндистон—Совет дўстлиги учун курашаётган давлат арбобларининг ва сиёсий арбобларнинг қилаётган ишини Сизларнинг ишингиз тош-метиндек мустаҳкамлаётир деса бўлади. Одамлар бошқа халқларнинг тарихи, анъаналари, маданияти билан нақадар яхши танишсалар, бир-бирларининг бугунги мақсадларини, ниятларини ва ишларини шу қадар яхшироқ тушинадиган бўлиб қоладилар. Буни ҳечким инкор қилмайди. Бу эса ишонч, ҳамжиҳатлик ва ҳайрихоҳлик вазиятини вужудга келтиради. Дўстлик дарахтининг шох-шаббалари мана шундай вазиятда тағин ҳам барқ уриб ва тағин ҳам ҳашаматли бўлиб ўсаверади. (Қарсаклар).

Мамлакатингизда СССРга ва совет кишиларининг турмуши ва меҳнатига қизиқиш нақадар катта эканлигини биламиз. Владимир Ильич Лениннинг номи ҳиндларга азиз ном эканлигини, масалан, халқларнинг эркинлиги ва ҳуқуқлари учун курашган бу улуғ зот шарафига Калькуттада ёдгорлик ўрнатилганлигини юксак даражада қадрлаймиз. (Қарсаклар). Совет Иттифоқи, унинг тинчликсевар сиёсати Ҳиндистонда иззат-икром билан эъзозланаётганлиги бизни тўлқинлантирмоқда ва ҳушнуд қилмоқда.

Сиз азиз дўстларга шуни айтишим мумкинки, совет кишилари ҳам Ҳиндистон билан дўстлик алоқаларини мустаҳкамлаш йўлида жуда катта иш қилмоқдалар. (Давомли қарсаклар). Улар Ҳиндистонга — унинг, кўп асрлик тарихига ва қадимий маданиятигагина эмас, шу билан бирга унинг бугунги ҳаётига, унинг ҳозирги воқелигига ҳам ғоят қизиқмоқдалар. Буни ҳинд ёзувчиларининг китоблари бизнинг мамлакатимизда кўп миллион нусҳада нашр этилаётганлиги, ҳинд адабиёти ва халқ достонларининг сюжетлари асосида яратилган спектакллар Москванинг ва Совет Иттифоқидаги бошқа кўпгина шаҳарларнинг театрлари саҳнасида намойиш қилинаётганлиги кўрсатиб турибди. Совет олимлари Ҳиндистон тарихига, экономикасига, фалсафасига, санъатига бағишланган кўпгина асарлар яратдилар. Ҳинд халқининг миллий-озодлик кураши проблемалари бизнинг мамлакатимизда айниқса чуқур ўрганилмоқда.

Совет Иттифоқида шаҳарлар ва қишлоқлардаги корхоналар ва муассасаларнинг меҳнаткашлар коллективлари Совет-Ҳиндистон дўстлиги жамиятига аъзо бўлиб кирмоқдалар, бу жамиятнинг коллектив аъзолари бўлиб қолмоқдалар. Лекин аслини олганда бутун совет халқи Ҳиндистон билан дўстлик жамиятининг коллектив аъзосидир. (Гулдурос қарсаклар). Бутун совет халқи — сизларнинг дўстингиз, содиқ, беғараз ва вафодор дўстингиздир. (Қарсаклар).

Жамиятингизнинг ҳам, Совет Иттифоқидаги ҳамкасбларингизнинг ҳам қиладиган ишлари ҳали кўп, муҳим вазифалари ҳали кўп. Зеро халқларимизнинг турмушини ва тажрибасини ўзаро билиш имкониятлари ҳақиқатан чексиздир.

Маданий алоқалар Сизлар қилаётган ишнинг асосий соҳасидир. Бу нарса жамиятингиз номидан ҳам акс этирилган. Лекин ҳозирги кунда маданият соҳасида қилаётган мулоқотларимиз гарчи оз бўлмаса ҳам, буни етарли деб ҳисоблаб бўлмайди, албатта. Икки буюк маданиятнинг бир-бири билан танишиши эндигина бошланиб келмоқда. Бу соҳада жуда катта имкониятлар бор, бу имкониятлардан фойдаланиш ҳар иккала мамлакатимиз халқлари учун жуда кўп наф келтиради.

Ҳиндистон фани, саноати ва қишлоқ хўжалигининг у ёки бу тармоғини ривожлантиришда ҳеч шубҳасиз қизиқарли ва фойдали нарсаларнинг ҳаммаси ҳам бизнинг Совет Иттифоқида маълум деб айта олмаймиз. Совет Иттифоқининг айрим соҳаларидаги тажрибаси билан янада кенгроқ танишиш Ҳиндистон учун ҳам аҳамиятли бўлур эди, деб ўйлаймиз.

Ўз-ўзидан маълумки, биз Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон меҳнаткашлари ўртасида — корхоналарнинг коллективлари, касаба союзлари, хотин-қизлар ташкилотлари, ёшлар ташкилотлари ўртасида хилма-хил алоқаларининг ҳар томонлама кенгайтирилишини, туризмнинг кенг ривожлантирилишини фақат табриклаган бўлур эдик.

Ҳурматли дўстлар! Бундан 40 йил муқаддам буюк ҳинд ёзувчиси ва мутафаккири Рабиндранад Тагор Совет Иттифоқига келиб кетган эди. Ўша вақтда бизнинг мамлакатимиз социалистик қурилиш суръатларини эндигина тезлаштира бошлаган эди. Ўша вақтгача биз кўп нарсаларни бошимиздан кечирган, кўп ишлар қилган бўлсак ҳам, лекин Совет Иттифоқи барибир ҳали қолоқ, камбағал мамлакат эди, уни капиталистик давлатлар ҳамма томондан қуршаб олган эди, капиталист давлатлар томонидан ўша вақтда янги ҳужум хавфи очиқ кўриниб турган хавф эди. Гапнинг лўндаси шуки, ўша вақтда яшаш қийин эди, жуда катта вазифаларни ҳал қилиш керак эди, тажриба ҳам, билим ҳам етишмас эди. Лекин халқнинг иродаси, фидокорлиги, халқнинг ўз ҳаётий иши қилиб олган ишга чексиз содиқлиги Тагорда катта таассурот қолдирди. Ўша вақтда у ўзининг «Россия тўғрисида хатлар»ида, совет кишилари «бу жуда катта мамлакатда янги дунё қурмоқ учун енг шимариб ишламоқдалар» деб ёзган эди. (Давомли қарсаклар).

Мана шундан бери орадан бир неча ўн йиллар ўтди. Энди биз ўз мамлкатимизда ана шу янги дунёни қуриб олдик. (Давомли қарсаклар).

Адолат бўлсин, деб меҳнат аҳли бахтиёр бўлсин деб мўъжизалар ярата оладиган, шунга яраша кучи бўлган сеҳрли қаҳрамонни халқлар қадимдан ўзларининг эртакларида орзу қилиб келдилар. Эртакда орзу қилган қаҳрамон халқнинг ўзи эканлигини, унга сеҳрли кучни социализм бераётганлигини бизнинг тажрибамиз яққол кўрсатиб турибди. (Давомли қарсаклар).

Биз, ҳурматли дўстлар, ҳозир ҳам «енг шимариб» ишлашни давом эттирмоқдамиз, чунки янада олға бориш ниятидамиз. Биз социализмнинг афзалликларини фан-техника революциясининг энг янги муваффақиятлари билан қўшиш ниятидамиз. Биз мамлакатдаги ишлаб чиқарувчи кучларни янада кескин юксалтириш ҳамда совет халқининг моддий ва маънавий даражасини ошириш ниятидамиз. Биз ижтимоий муносабатларни яна такомиллаштиришни, социалистик демократияни ривожлантиришни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйдик.

Совет Иттифоқининг ҳам, бошқа социалистик давлатларнинг ҳам ҳозирги вақтда халқларимиз турмуши ва фаолиятининг деярли ҳамма соҳаларини ўз ичига олган кенг қардошларча ҳамкорлиги уларнинг муваффақиятли равишда олға боришига кўп жиҳатдан ёрдам бермоқда. Сиёсатда биргаликда ҳаракат қилиш, планларни координациялаш, экономикадаги меҳнат тақсимоти, ижтимоий турмуш тажрибасини айирбошлаш, маданий бойликларни баҳам кўриш — мана шуларнинг ҳаммаси бундай ҳамкорликда қатнашувчилардан ҳар бирини бойитаверади.

Мустамлакачилик асоратидан қутилган мамлакатлар билан, ҳамкорлигимиз ҳам мустаҳкамланмоқда. Шу жиҳатдан қараганда ҳеч бир муболағасиз айтиш, мумкинки, Ҳиндистонга қилган бу сафарги визитимизнинг якунлари, Бош министр Индира Ганди хоним билан олиб бораётган музокараларимизнинг натижалари жуда самарали бўлади, биз бунга аминмиз. Бу якунлар ҳар иккала халқимизнинг бахт-саодати йўлида Совет—Ҳиндистон муносабатларини янада ривожлантириш ишига яхши хизмат қилишига аминман, деб айтиб ўтишни лозим деб биламан. (Давомли қарсаклар).

Мўлжалимиз рўёбга чиқиши учун анчагина иш қилиш керак. Совет—Ҳиндистон дўстлиги манфаатларини кўзлаб биргаликда ишлайверайлик! (Қарсаклар).

Бутун дунёда тинчлик манфаатларини кўзлаб бирга ишлайверайлик! (Қарсаклар).

Совет—Ҳиндистон дўстлиги манфаатлари йўлида, тинчлик манфаатлари йўлида қилаётган олижаноб ишларингиз учун Сизларга катта раҳмат, дўстлар. (Гулдурос, давомли қарсаклар).

Бугун Совет Иттифоқи шаънига, совет халқи ва шахсан менинг шаънимга айтилган самимий сўзлар учун ҳаммангизга астойдил миннатдорчилик изҳор қиламан. (Гулдурос, давомли қарсаклар).

* * *

Йиғилиш аҳли Л. И. Брежнев нутқининг якунловчи сўзларини ўрнидан туриб узоқ давом этган гулдурос қарсаклар билан кутиб олди.

Л. И. Брежнев Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги, совет халқи билан ҳинд халқи ўртасидаги абадий ва бузилмас дўстлик хотираси ва рамзи сифатида Ҳиндистон-Совет маданий жамиятига учрашув қатнашчиларининг қизғин қарсаклари остида таниқли Совет рассоми Петр Мальцевнинг «Қизил майдон» картинасини топширди.

* * *

Йиғилиш аҳли Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди нутқини самимий кутиб олди.

Индира ГАНДИ нутқи

Муҳтарам Брежнев жаноблари! Ҳурматли меҳмонлар!

Менинг номим ушбу жамият аъзолари рўйхатида бўлмаганлиги эътиборга олинадиган бўлса, у ҳолда мен Ҳиндистон-Совет маданий жамиятининг аъзоси эмасман. Лекин мен шу жамиятга, унинг активларига камоли ҳурматимни билдирмоқ учун шу ерга келдим. Мен ҳам худди сиз сингари Ҳиндистон-Совет дўстлиги тарафдориман, йўқса, мен бу учрашувда қатнашмаган бўлардим. (Қарсаклар).

Сизга маълумки, Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи қалин дўстлик алоқалари билан боғланган. Бу дўстлик миллий мустақиллигимизни ҳимоя қилишимизга ёрдам бермоқда. Биз экономикамиз етарлича бақувватлашган тақдирдагина шу ишни қила оламиз. Шу жиҳатдан олганда Совет Иттифоқи бизга ҳар томонлама ёрдам кўрсатмоқда. Дўстлигимиз сарчашмаларида В. И. Ленин билан Жавоҳарлаъл Неру турган эдилар. Бугунги кунда мамлакатимизда Л. И. Брежнев номи ҳам худди шундай зўр ҳурмат билан тилга олинмоқда, чунки Бош секретарь жаноблари Ҳиндистон-Совет дўстлигини ривожлантириш йўлида кўп ишлар қилди. (Қарсаклар).

Совет халқи дўстлигимизни мустаҳкамлашни қизғин ёқлаб чиқаётганлигини биламан. Болалигимда Улуғ Октябрь социалистик революцияси тўғрисида, В. И. Ленин тўғрисида кўп гаплар эшитганман, жамиятнинг муҳтарам президенти К. П. Ш. Менон Совет Иттифоқини ҳақиқий билиб олишимда менга ёрдам берди. СССРга қилган қисқа муддатли визитларим чоғида совет халқининг ҳаёти билан яхшироқ танишиб чиқиш имкониятларига эга эмасдим. Лекин бир марта мен Совет Иттифоқининг кўпгина жойларида бўлиш ва дўст совет халқининг ҳаётини яхшироқ билиб олиш имконига эга бўлдим.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг визити — доимо кенгайиб бораётган Ҳиндистон-Совет дўстлиги занжиридаги яна бир мустаҳкам бўғиндир. Мен шу визит натижасида дўстлигимиз янада қалинлашади, деб ишонаман. (Қарсаклар).

Шу минбардан гапираётиб янги ҳаёт қурилишида актив қатнашаётган совет хотин-қизларига самимий саломатлик ва энг яхши истакларимни айтиш имкониятидан фойдаланиб қолишни истардим. Совет хотин-қизларининг намунаси Ҳиндистон хотин-қизларини мамлакатда янги жамият қуришда актив қатнашмоққа илҳомлантиряпти.

Ҳиндистон-Совет маданий жамияти аъзоларига энг яхши истакларимни тилайман. (Давомли қарсаклар).

* * *

Учрашув пировардида Ҳиндистон-Совет маданий жамияти миллий кенгашининг бош секретари Литто Гхош хоним нутқ сўзлади.

Бугунги кун ҳақиқатда тарихий бир кун бўлиб мамлакатларимиз халқлари хотирасида, бутун дунё халқлари хотирасида абадий қолажак, деди у. Бугун биз бу ерда азиз ва самимий дўстимизни табриклаяпмиз, биз уни жуда катта мамлакатимизнинг ҳамма чеккаларидаги миллион-миллион кишилар номидан табриклаяпмиз. Л. И. Брежнев билан Индира Ганди ўртасидаги учрашув мамлакатларимиз халқлари учунгина аҳамиятга молик учрашув бўлиб қолмай, ер юзида тинчлик ва тараққиёт кучларини жипслаштириш учун ҳам жуда катта аҳамиятга молик бир воқеадир.

Бугун бутун дунёнинг фикри-зикри бизнинг пойтахтимизга қаратилган. КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди билан ҳозирги учрашувини планетамиз халқлари тинчлик, озодлик, социализм манфаатлари билан боғламоқдалар. Халқларимизнинг дўстлиги ҳеч кимнинг манфаатларига, бирон бир мамлакатга қарши қаратилмаганлигини инсоният билади. Аксинча бу дўстлик ер юзидаги барча халқларнинг орзу-умидларига ва мақсадларига мос келади.

Литто Гхош ўз нутқини учрашув қатнашчиларининг қарсаклари остида рус тилида қуйидаги сўзларни айтиб тугатди:

— Азиз ўртоқ Брежнев! Мен жамиятимизнинг мамлакат ҳамма чеккаларидан бу ерга келган ҳамма аъзолари номидан Сизга қизғин салом ва меҳру-муҳаббат ҳис-туйғуларини топширишни истайман.

* * *

Л. И. Брежнев билан Ҳиндистон-Совет маданий жамияти активлари ўртасидаги учрашув Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи халқларини бирлаштирувчи анъанавий дўстлик алоқалари мустаҳкамлигини, Ҳиндистон демократик жамоатчилиги жуда кенг доиралари ўзининг содиқ ва синашта дўсти—Совет Иттифоқидан ғоят миннатдор эканлигини ва унга бўлган самимий хайрихоҳлигини такрор-такрор намойиш қилди.

Н. КОЛЕСОВ,
В. МАТЯШ.

ДЕҲЛИДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ДЕҲЛИ, 28 ноябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). Бу ерда КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми аъзоси Л. И. Брежнев визитига бағишланган навбатдаги матбуот конференцияси бўлиб ўтди.

Ҳиндистон вакили — Ҳиндистон Ташқи ишлар министрлиги ташқи ишлар секретари Кеваль Сингх қуйидагиларни маълум қилди: Бош министр Индира Ганди бугунги музокаралар чоғида иқтисодий ва ижтимоий адолатга эришиш, ғоят кенг халқ оммасининг фаровонлигини таъминлаш мақсадида Ҳиндистон ҳукумати ва ҳинд халқи катта куч-ғайрат сарфлаётганлиги тўғрисида, мустақилликка эришилган пайтдан бери мамлакатнинг тараққиёти тўғрисида Совет томонига ахборот берди. И. Ганди Ҳиндистон халқи ва ҳукумати мамлакат ижтимоий ва иқтисодий тараққиётга эришишга қаратилган сиёсатни давом эттиришга қатъий аҳд қилганлигини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Ҳиндистон ҳукуматининг бошлиғи мамлакат миллий экономикасини ривожлантириш бешинчи беш йиллик (1974—1979 йилларга мўлжалланган) планининг бажарилиши бу йўлда қўйилган янги қадам бўлади, деб айтди. Мазкур план мамлакатнинг ижтимоий тараққиёти манфаатларини кўзлаб саноат ишлаб чиқаришини, Ҳиндистон экономикасининг бошқа тармоқларида маҳсулот ишлаб чиқаришни янада кўпайтиришни назарда тутади.

Кеваль Сингх Совет—Ҳиндистон музокаралари дўстона эзгу ният вазиятида, ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтаётганлигини уқтириб ўтди.

Совет вакили Л. М. Замятин бундай деди:

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев Ҳиндистон раҳбарлари билан олиб бораётган ва ўз мазмунига кўра ғоят бой жуда ранг-баранг музокаралар Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасида йирик халқаро проблемалар соҳасида ҳам, шунингдек сиёсий, иқтисодий ва бошқа соҳаларда Совет—Ҳиндистон алоқаларини ривожлантириш ва кенгайтириш бобида ҳам кенг ҳамжиҳатлик мавжуд эканлигидан далолат бериб турганлиги тўғрисида матбуот вакилларини хабардор қилишни менга топширди.

Музокаралар ҳали давом этмоқда. Мен бу музокаралар ҳар икки томоннинг бир-бирини ғоят ҳурмат қилиши руҳида рўй-рост ва муҳокама қилинаётган масалаларни ҳал этишга ижобий ёндошиш руҳида ўтаётганлиги ва шу музокораларнинг ўзига хос хусусияти эканлигини таъкидлаб ўтишни истар эдим.

Музокараларнинг натижалари тегишли ҳужжатларда ўз ифодасини топади. Бу ҳужжатлар визит тамом бўлгандан кейин эълон қилинади, лекин ҳозирнинг ўзидаёқ бу ҳужжатлар Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларда сифат жиҳатдан янги ижобий силжишга олиб келиши шак-шубҳасиздир, деб тўла ишонч билан айтиш мумкин.

Шундан кейин К. Сингх билан Л. М. Замятин журналистларнинг саволларига жавоб бердилар.

ЎРТОҚ М. А. СУСЛОВ ЛИТВАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

ВИЛЬНЮС, 29 ноябрь. (ТАСС). Бу ерда бўлган КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов бугун Литвадан жўнаб кетди.

Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Ю. Снечкус, Литва ССР Олий Совети Президиумининг раиси М. Ю. Шумаускас, республика Министрлар Советининг раиси И. А. Манюшис, Литва Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар, Литва ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Совети раисларининг ўринбосарлари, Литва ССР Олий Совети Президуминнинг аъзолари, республика ва унинг пойтахти партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари вокзалда М. А. Сусловни узатиб қолдилар.

ТУҚҚИЗИНЧИ беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида Янгийўл консерва заводининг меҳнатсевар коллективи 53 миллион шартли банка консерва маҳсулотлари ишлаб чиқариш учун фидокорона меҳнат қилишаяпти. Сиз ушбу суратда мева цехининг илғор операторн, коммунистик меҳнат зарбдори З. Солодкованн иш устида кўриб турибсиз.

Л. Ғлауберзон фотоси.

СОВЕТ—ҲИНДИСТОН ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМ

«СССР ва миллий-озодлик ҳаракати» мавзуига бағишлаб Тошкентда бўлиб ўтган Совет—Ҳиндистон илмий-назарий семинарининг қатнашчилари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Деҳлидаги оммавий митингда сўзлаган нутқида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, Совет давлати миллий-озодлик ва мустақиллик учун курашувчиларни ҳамиша қўллаб-қувватлаб келдилар ва қўллаб-қувватламоқда деган сўзларини қизғин маъқуллаб кутиб олдилар.

«Бу сўзлар, — дейди семинарга келган ёш ҳинд тадқиқотчилари группасининг раҳбари Мегҳалайя штатининг қонун чиқарувчи ассамблеясининг аъзоси, ана шу штат ёшлар федерациясининг бош секретари Персилета Марак, — барча докладларимизнинг асосий хулосаларини жуда ҳам яхши акс эттирди».

Маданий алоқаларни ривожлантириш Ҳиндистон—Совет жамиятининг ўз мамлакати турли штатларининг вакиллари бўлган активлар Тошкентнинг ёш олимлари билан биргаликда халқлар мустамлакачиликка ва империализмга қарши олиб бораётган курашни, СССРда социалистик қурилиш тажрибаси ана шу курашга таъсир ўтказаётганлигини акс эттирувчи бир қанча илмий докладларни кўриб чиқдилар.

28 ноябрда семинар ёпилди. Персилета Марак учрашувни якунлаб: ижодий мунозара ҳар икки мамлакат ёш тадқиқотчиларининг қарашлари бир-бирига тўла мос эканлигини, бу факт муҳимлигини таъкидлаб ўтди. Биргаликда олиб бораётган ишимизнинг муваффақияти Совет—Ҳиндистон дўстлиги мустаҳкамлиги туфайлидир. Атоқли совет раҳбари Леонид Ильич Брежневнинг Ҳиндистонга қилган ҳозирги визити ана шу дўстлик манфаатларига хизмат қилади.

Семинар қатнашчилари якдиллик билан қабул қилган қўшма баёнотда ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга қилган визитига юксак баҳо берилган. «Бу визит, дейилади баёнотда, Осиёда ва бутун дунёда тинчликни, хавфсизликни мустаҳкамлаш ишига шубҳасиз хизмат қилади, экономика, маданият ва фан соҳасида халқаро ҳамкорликни янада кенгайтириш учун янги истиқболлар очиб беради».

Баёнотда ана шундай семинарлар анъанавий бўлиб қолади деб ишонч билдирилади. Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ёш тадқиқотчиларининг яқин вақтда ўтказиладиган учрашувларини совет республикаларида миллий масаланинг ҳал этилиш тажрибасини ўрганишга, ҳар икки мамлакат халқлари ўртасидаги дўстона алоқаларни ривожлантиришга бағишланиши лозим деган истак билдирилди.

(ЎзТАГ).

ЖАВОҲИРЛАРГА ТЎЛА ХАЗИНА

Меъморлар маҳоратидан сайқал топган фусункор бино узоқдан яққол кўзга ташланади. Исми-жисмига монанд бу билим қасрига нафақат Иттифоқимиздан, ҳатто қўшни шарқ мамлакатларидан кўплаб олиму-фозиллар ташриф буюришган. Ҳаммада ҳам катта таассурот ва ифтиҳор ҳиссини уйғотди нодир қўлёзмалар хазинаси!

Дарҳақиқат, улуғ бобокалонимиз Абу Райҳон Беруний номи билан аталмиш Шарқшунослик илмий-текшириш институтининг меҳри-гиёси бор. Бу ерда бўлган киши шарқнинг машҳур илм-фан аҳллари ёзиб қолдирган ноёб асарлар, асрлар оша эъзозланиб сақлаб келинаётган беҳисоб қўлёзмалар билан танишади, донишмандлик тарихи саҳифаларини варақлайди.

Саксон минг номдан ортиқ қадимий қўлёзмалар... Улар илм-фаннинг турли соҳаларидан ҳикоя қилади. Ўрта Осиёнинг буюк алломаси Абу Райҳон Беруний асарлари қўлёзмаларининг ўзи бир олам. Олимнинг юздан ортиқ доривор гиёҳлар ҳақида баҳс юритувчи машҳур доришунослик асари ҳам, «Ҳиндистон», «Геодезия» каби довруғи кетган китоблари ҳам мазкур илмий муассасада чуқур тадқиқ этилди, нашрга тайёрланди. Қомусшунос олимнинг минг йиллик тўйи муносабати билан чоп этилган китоблари фанимизга дурдоналар бўлиб қўшилди.

...Жавоҳир қўлёзмаларнинг 955 йилда кўчирилган нусҳалари ҳам қўлга киритилди. Агар уларнинг жамини даврлаштирадиган бўлсак, 955 йилдан 1920 йиллар мобайнида майдонга келган нодир нусҳалар институт фондида мавжудлигига ишонч ҳосил қиламиз. Дунё бўйича ягона нусҳалар ҳисобланган айрим қўлёзмалар ҳам шу ерда сақланаётгани кишини қувонтиради.

Асрлар давомида яратилган жавоҳирларни ўз бағрига тўплаган фан маскани — Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институти ташкил топганига ўттиз йил бўлди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ташкил топган ўша 1943 йилда Шарқшунослик институтига асос солинди. У шарқ қўлёзмаларини ўрганиш илмий муассасаси сифатида иш бошлади. 1950 йилдан эътиборан бу даргоҳ ҳозирги ном билан аталади.

Дастлаб қўлёзмаларни ўрганиш бўйича атиги бир йўналишда иш кўрилган эди. Кейинчалик унинг фаолият доираси, тадқиқотлар кўлами кенгайиб кетди. Институтнинг қўлёзмалар фонди бойиди. Энди олимлар адабий мерос билан ҳам, шарқ мамлакатларининг тарихи, иқтисоди ва маданияти билан ҳам бевосита шуғуллана бошладилар. Ўрта Осиё халқлари билан шарқ мамлакатлари ўртасида боғланган иқтисодий ва маданий алоқаларни ўрганишга эътибор кучайди.

Бу ерда литографиялаштирилган нашрлар ҳам анчагина. Институт фондида ўттиз мингдан ортиқ ана шундай нашрлар бор. Булар шарқ халқларининг турли тилларида ёзилган бўлиб, фаннинг кўпгина соҳалари ҳақида баҳс юритади.

Нодир қўлёзмаларнинг ҳар бири учун алоҳида-алоҳида тушунтириш хатлари тайёрланди, уларнинг мазмуни қисқача изоҳланади, фан тараққиётида тутган ўрни баён қилинди.

Бу бир. Иккинчидан, шарқ қўлёзмалари бўйича каталоглар тузишга киришилди. Ҳар бирида жуда кўплаб асарларнинг номлари кўрсатилган каталог жилдларидан ўнга яқини босилиб чиқди.

Ўрта Осиё халқлари тарихини ёритишда шарқшунос олимлар анчагина ишларни қилиб қўйдилар. Манбалардан бир нечтаси таржима қилинди. Араб ва форс тилларида ёзилган Ўрта Осиё халқларининг тарихи, фан ва маданиятига оид асарлар рус ва ўзбек тилларида ўз ифодасини топди.

Кейинги йилларда институт янги қўлёзмалар ҳисобига анча бойиди. Совет ва чет эл олимлари тақдим қилган асарлар қимматли мулкка айланди. Ажратилаётган маблағлар ҳисобига қўлёзма ва литографиялаштирилган китоблар сотиб олинди.

Қаранг, тома-тома кўл бўлур деганларидек, шарқ қўлёзмалари фондида тўпланган асарлар ҳозир 17 минг жилдга бориб қолди. Бу жилдлардаги қўлёзмалар алоҳида-алоҳида асар ҳолида нашр этилса борми, юқоридаги рақам яна бир неча бор ортиб кетади. Бу, айтишга осон! Аслида-чи? Уларнинг жами улкан бойлик, жавоҳирларга тўла хазина! Шундай эмасми!

Асрлар билан тиллашаётган институтнинг толмас тадқиқотчилари қадрдон даргоҳнинг ўттиз йиллик юбилейини муносиб ижодий армуғонлар билан кутиб олишди. Илмий муассаса ўзининг навқиронлик йилларини бошдан кечираяпти. Кучғайратга тўлиб, камолат сари дадил одимлаётган шарқшунослар масканининг тадқиқотлар кўлами тағин ҳам кенгаяверади унинг ҳазинаси жавоҳирларга тўлаверади.

А. АЛИЕВ.

ХАЛҚ НАЗОРАТИ ПОЧТАСИДАН

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

№ 132

ТЕЖАМКОРЛИК — ШИОРИМИЗ

Кейинги йилларда цех партия ташкилоти ва завод партия комитетининг эътибори, қўллаб-қувватлаши туфайли жамоатчи назоратчилар сафи коммунистлар ҳисобига кенгайди ва мустаҳкамланди. Ҳозир заводдаги юздан ортиқ группа ва 150 постларда халқ назоратчиларидан 2300 дан ортиқ киши ишлаб турибди. Уларнинг ярмидан кўпи коммунистлардир.

Халқ контроли ишининг муваффақиятлари, кўрик ҳамда рейдларининг ижобий натижа бериши аввало ана шу группа ва постларнинг фаолиятига боғлиқдир. Шунинг учун ҳам бошланғич партия ташкилотлари ва завод партия комитети аввало группалар фаолиятини яхшилаш, улар сафининг тобора мустаҳкамланиб боришига катта эътибор бериб келмоқда.

Корхонамизда халқ контроли группаларига раҳбарлик қилиш бўйича яхши тажриба тўпланган. Партия ташкилоти халқ контроли группасига раҳбарлик қила бориб, беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йил топшириқларини ҳамда мажбуриятни бажаришга эришмоқда. Аввало, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва меҳнат унумдорлигини ошириш ҳамда техника тараққиёти суръатини тезлаштиришга алоҳида эътибор берилади.

Ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда хомашё, материаллар ва меҳнат ресурсларидан тежаб тергаб фойдаланиш муҳим омил ҳисобланади. Партия ва ҳукуматнинг уч йил муқаддам эълон қилинган «Ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни яхшилаш ва халқ хўжалигида тежамкорликни кучайтириш тўғрисида»ги қарорини амалга ошириш юзасидан талай тадбирлар кўрилди. Масалан, завод бўйича 1972 йилда корхонани техникавий ва ижтимоий ривожлантиришнинг 290 тадбири амалга оширилди, ишлаб чиқаришга жорий этилган икки мингдан зиёд рационализаторлик таклифларидан йилига 3 миллион сўмликдан ортиқ иқтисодий фойда олинмоқда. 300 тоннадан ортиқ қора ва рангли металл, 5 миллион киловатт-соатдан ортиқ электр энергияси, ярим миллион куб метр табиий газ ва бошқа кўплаб хом ашё, материаллар тежашга эришилди.

Шу йилнинг ўзида 86 та текширув ўтказилди. Шулардан тўрттаси оммавий текширувдир. Текширувлар корхона хўжалик фаолиятининг кўп томонларига ижобий таъсир кўрсатди. Қилинган ишлар юзасидан шу йил «КПСС XXIV съезди ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни яхшилаш ва иқтисодий тежамкорлик режимини кучайтириш тўғрисида» деган темада илмий-амалий конференция ўтказилди.

1972—1973 йилларда халқ назоратчилари комсомол прожекторы билан биргаликда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ҳамда иш вақтининг беҳор кетишига қарши кураш юзасидан катта ишларни амалга оширдилар. Халқ назоратчиларининг олиб борган текширувлари натижалари кўп нусхали «Ударник» газетасида, жанговар саҳифалар, фотовитриналарда, йўқламаларда коллектив эътиборига етказиб борилмоқда.

Завод маъмурияти халқ назоратчилари ишига ҳар тарафлама ёрдам бериб, қўллаб-қувватламоқда, энг яхши назоратчилар рағбатлантирилмоқда.

Келгуси ойда корхона халқ контроли группа ва постларининг конференцияси ўтказилади. Ҳозир ана шу конференцияни уюшқоқлик ва активлик руҳида ўтказиш учун ҳар тарафлама тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда.

Э. МИРКОМИЛОВ,
авиация заводи халқ контроли группасининг раиси.

Ипак йигирув фабрикаси ипак ўровчилар бригадасининг бошлиғи Зуҳра Магнабиева шу корхонада ўн уч йилдан бери меҳнат қилмоқда. У цех партия ташкилоти бюросининг аъзоси, актив жамоатчи назоратчидир. У фақатгина ўз бригадасида эмас, балки бутун цехда меҳнат унумдорлигини ошириш, хом ашёдан тежаб-тергаб фойдаланиш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун курашиб келмоқда. Суратда: Зуҳра Магнабиева.

Т. Каримов фотоси.

ҲАРАКАТДА — БАРАКАТ

Халқ назоратчилари актив иш олиб борган жойда меҳнат интизоми мустаҳкам бўлади. Исрофгарчиликка йўл қўйилмайди. Ишлаб чиқариш самарадорлиги ортиб боради. Буни биз ўз тажрибамиздан яхши биламиз.

Қурилиш объектимизда баъзи ойларда план бажарилмай қолар эди. Биз бунинг сабабларини аниқлашга киришдик. Назоратчилар эътиборини қурилиш-монтаж ишлари суръатини тезлаштиришга, материаллардан тежаб-тергаб фойдаланишга иш сифатини яхшилаб, қурилиш таннархини арзонлаштиришга, меҳнат унумдорлигини оширишга жалб этдик. Ўн ой ичида 17 рейд ва текширув уюштирилди. Текширув натижалари шаҳар халқ контроли комитети, трест партия комитети, қурилиш штаби эътиборига ҳавола қилинди. Назоратчиларнинг таклифлари диққат билан ўрганилди. Мулоҳаза ва танқидий фикрлар асосида қўшимча тадбирлар кўрилди. Бу эса ўз навбатида қурилиш кўламининг ўсишига, ички резервларни қидириб топиш, самарадорликни оширишда катта ёрдам берди.

Назоратнинг таъсирчанлигини ошириш мақсадида «Комсомол прожектори», деворий газета, «Молния»ларни тез-тез чиқариб турибмиз. Ҳар бир участкада халқ контроли стендлари ташкил этилган. Уларда назоратчилар фаолияти акс эттириб борилади.

Ўтказилаётган тадбирлар ўз самарасини бермоқда. Нуқсонлар барҳам топиб, ютуқлар кўпайиб бормоқда. Жумладан, охирги кварталда иш вақтидан унумли фойдаланиш олти марта ўсди. Ишга кечикиб келиш ҳоллари камайди. Назоратчиларнинг бевосита ёрдамида 300 хўрандага мўлжалланган ошхона тез кунда ишга тушади.

Участкаларда бир меёрда ишлаш имкони яратилган. Қурилиш материаллари, электр энергия, ўлчов асбоблари ва бошқа материаллар иқтисод қилиб қолинмоқда. Қурилиш суръати ўсяпти. Ойлик топшириқлар ошириб бажарилмоқда. Қурилиш-монтаж ишларининг таннархи планга нисбатан 496 минг сўмга арзонлашди.

Бунёдкорларимиз корхонанинг иккинчи навбат қурилишини муддатидан аввал тугатиш учун курашмоқдалар. Биз эса ана шу ташаббусни қўллаб-қувватлаб, ички резервларни қидириб топиш ва камчиликларни тугатиш йўлида куч ва ғайратимизни сарфламоқдамиз. Бунинг учун назоратнинг турли хил формаларидан фойдаланишга, ҳар бир ишда изчилликка эришишга ҳаракат қиляпмиз.

Н. ВОДЯСОВ,
Олмалиқ химия заводи иккинчи навбати қурилиши халқ контроли группалари Советининг раиси.

ЙЎҚОЛГАН ЙЎЛКА

Биз, қариялар, пойтахтимизда бўлаётган катта ўзгаришларни кўриб, қувонамиз, мавруди келганда ёшларга шаҳримизнинг ҳозирги жамолини ўтмишдаги аянчли қиёфаси билан таққослаб сўзлаб берамиз.

Лекин баъзида кўркам шаҳримизга доғ бўлиб турган арзимаган нуқсонлар ўз вақтида тузатилмай ойлаб, йиллаб қаровсиз қолиб кетишидан безоға бўламиз.

Уйғур кўчасида 38-«Известия» мактаби билан Кўкча дарбозаси оралиғидаги 200 метр келадиган йўлка бир неча йилдан бери бузилиб-ёрилиб ётибди. Қаровсизликдан асфальт палахса-палахса кўчиб, тагидаги тош-шағали чиқиб кетган, ўнқир-чўнқирлик ҳосил бўлган. Бунинг устига мактаб яқинида эски иморатлар бузилиб, катта кўча очилган. Иморатдан чиққан тупроқ йўлканинг бир қисмини кўмиб юборган.

Ёғингарчиликда лой тиззагача чиқади. Айниқса, мактабнинг қуйи синф ўқувчилари, қари-қартанглар учун юриш қийин. Яна шундоқ ёнгинадан сирилиб трамвай ўтади.

Октябрь райони ижроия комитетига юқоридаги йўлкани тузатиб беришларини сўраб, бир неча марта мурожаат қилдик. Аммо, улардан бир йилдан бери «Хўп бўлади, тузатиб берамиз», деган қуруқ ваъдани эшитамиз, холос.

Ҳа, демай, қишли-қировли кунлар бошланади. Мактабга қатновчи юзлаб болаларимизнинг бу йўлдан қатнаши яна оғир бўлади. Шунинг учун йўлкани тезроқ тузатиш керак.

А. БОБОХОНОВ,
Ж. ИСЛОМОВ,
А. КАМОЛОВ,
шахсий пенсионерлар.

Бўка районидаги Ҳамза номли колхоз пахтакорлари 1800 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 33,5 центнердан «оқ олтин» ҳосили кўтариб катта ғалабани қўлга киритдилар. Бундай муваффақиятга эришишда хўжаликдаги халқ контроли группаси аъзоларининг муносиб ҳиссаси бор. Шу кунларда хўжаликда келгуси йил ҳосили учун тайёргарлик кўрилмоқда. Халқ контроли группасининг аъзолари кеча-кундуз шудгорлашнинг қандай олиб борилаётганини текшириб боришмоқда.

Суратда: хўжалик назоратчилари агроном Ж. Мусаев ва тракторчи М. Мирсалов ўртоқлар шудгорлашнинг сифатига эътибор беришмоқда.

Ж. Тўраев фотоси.

ОБЛАСТЬ ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

ДЕҲҚОНЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ҚАНДАЙ САҚЛАНМОҚДА?

Бу йил пахта, ғалла, сабзавот, картошка, мева ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларидан мўл ҳосил етиштирилди. Эндиги вазифа ана шу маҳсулотларни яхши сақланиши қайта ишланишини таъминлашдан иборат.

Яқинда область халқ контроли комитети йиғилишида ана шу масала кўриб чиқилиб, халқ контроли комитетлари ва группаларининг ҳисоботлари эшитилди, улар ишлаб чиққан тадбирлар маъқулланиб, қўшимча тадбирлар белгиланди.

Шаҳар, район халқ контроли комитетлари, область халқ контроли комитетининг енгил ва озиқ-овқат саноати, савдо, коммунал ва маиший хизмат, қишлоқ хўжалиги штатсиз бўлимлари зиммасига ноябрь ва декабрь ойларида пахта пунктлари ва омборларда ҳосилнинг сақланишини оммавий текширишдан ўтказиш топширилди.

Бу ишга халқ контроли группа ва постлари, мутахассислар, комсомол прожекторлари ва бошқа активларни кенг жалб этиш, камчиликларни ўз вақтида аниқлаб, уни бартараф этиш учун зарур тадбирлар кўрилиши лозим. Текшириш якунларини матбуот, радио ва телевидение орқали кенг ёритиш, меҳнаткашлар коллективлари, халқ контроли комитети йиғилишларида кўриб чиқиш, партия ва совет органларига ахборот бериб туриш даркор.

Ҳамма ерда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сақланиши ва қайта ишланишини назорат қилиш юзасидан вақтинчалик контроль постлари ишга туширилиши керак. Шаҳар, район халқ контроли комитетлари, область халқ контроли комитетининг штатсиз бўлимлари текшириш якунлари ва бажарилаётган ишлар ҳақида область халқ контроли комитетига вақти-вақти билан ахборот бериб туришлари талаб этилади.

МОЛИЯ ИНТИЗОМИ БУЗИЛМАСИН

Молия интизоми ҳар бир ташкилот, ҳар бир корхона, муассаса фаолиятида муҳим роль ўйнайди. Лекин, кейинги пайтларда Орджоникидзе район даволаш-санитария бирлашмасида бу соҳада жиддий камчиликларга йўл қўйилди. Бош врач Раҳимов ва бош бухгалтер Меметовларнинг айби билан қонунсиз сарф-харажатлар, ортиқча ҳақ тўлаш ва бошқа молиявий бузилишлар ҳисобига ҳаммаси бўлиб 29724 сўм беҳуда сарф бўлди.

Жумладан, врачлар, кичик медицина ходимлари ва автомашиналарнинг ҳайдовчилари ўриндошлик йўли билан ишлатилиб, қонун белгилаб қўйган нормадан ортиқча 7215 сўм ҳақ тўланди. Бир муассасанинг ўзида, шунингдек, маъмурий хўжалик персоналларининг ҳам ўриндошлик йўли билан ишлашига йўл қўйилиб, уларга кичик медицина ходимлари вазифаси ҳисобидан 3640 сўм пул берилган.

Командировка маблағлари ҳам ортиқча сарфланди. Шуни айтиш керакки, даволаш-санитария бирлашмасининг халқ контроли группаси ўз фаолиятида сусткашлик кўрсатмоқда. Халқ назоратчилари молия интизомининг бузилиши олдини олиш учун ўз вақтида етарли чора-тадбирлар кўрмадилар.

Халқ контроли комитети мажлисида ана шу камчиликларнинг келиб чиқиш сабаблари атрофлича таҳлил қилинди. Даволаш-санитария бирлашмасида молия интизомининг бундан буён бузилишига йўл қўймаслик, бу соҳада қаттиқ тартиб ўрнатиш юзасидан зарур тадбирлар белгиланди. Айбдорларга нисбатан жиддий чоралар кўрилди.

ШИКОЯТЛАР ИЗИДАН

Халқ контроли комитетига келган шикоятлардан бирида Новомихайловск йўл-ремонт қурилиши бошқармаси йўл-ремонт пунктида кўзбўямачиликка йўл қўйилаётганлиги ҳақида сигнал берилган эди. Бу сигнал юзасидан текшириш ўтказилди. Шикоятда келтирилган фактларнинг бир қисми тасдиқланди.

Чиндан ҳам йўл-ремонт қурилиши бошқармаси бошлиғи Мирзаевнинг айби билан биринчи ярим йилликда кўзбўямачиликка йўл қўйилди. Масалан, статистик ҳисоботда Усмон Юсупов номли комбинатда йўл қурилиши бўйича 108 минг сўмлик иш бажарилганлиги кўрсатилган. Бироқ, буюртмачилар бу маблағнинг 68 минг сўмини тан олдилар, холос.

Йўл-ремонт қурилиши ва қурилиш ишларида ҳисоб-китоб ишлари ҳам талабга жавоб бермайди. Айниқса, ишлаб чиқариш техника бўлимида бу соҳада тартибсизлик яққол кўзга ташланади.

Бу камчиликларда автомобиль йўллари қурилиши ва эксплуатацияси область бошқармаси раҳбарларининг ҳам айби бор. Улар ҳисоботларни қабул қилиб олганда унинг тўғри ёки нотўғрилигини пухта текшириб кўрмаганлар.

Комитетга келган шикоятлардан яна бирида Ўзбекистон ССР автомобиль йўллари қурилиши ва эксплуатацияси министрлигига қарашли 12-автобазадаги тартибсизликлар кўрсатилган эди.

Хусусан, 1973 йил февралида ташкил этилган бу базада ремонт ишлари учун етарли шароит яратилмаган. Шикоятдаги фактларнинг бир қисми тасдиқланди. Бу ерда бошлаб қўйилган бостирма, база қурилиши охирига етказилмаган. Маданий маиший хизматлар учун махсус хона йўқ. Шоферларнинг йўл варақаси пала-партиш тўлдирилади. Автобазада меҳнат ҳақи фондларидан ортиқча сарфлаб юборилган. Штат-смета интизоми бузилган. Иш ҳақи фонди ҳисобидан диспетчерлар ва заправщиклар ишлатилган.

Комитет йиғилишида ҳар икки шикоятда кўрсатилган камчиликларни тез кунда бартараф этиш юзасидан қатъий чоралар кўрилди.

ЯНГИ ҲОСИЛНИ КЎЗЛАБ

Куз одимлаб қолди. Дарахт шохларида яккам-дуккам қолган олтин япроқлар шамолда унсиз узилиб, ерга пилдираб тушади. Ёзда дала гашти бўлган чайлалар бўшаб қолган. Анҳорларда сумбула.

Бағри кенг далалар беқасам тўнини ечган. Узоқдан трактор товуши эшитилади. Плуг ағдарган тупроқдан помидор, болрнинг палакларининг иси келади.

Ўқ ариқ томондан уч киши кўринди. Улар Калинин районидаги Ильич номли колхоз халқ контроли группасининг аъзолари: Сиддиқ Ўнглабоев, Адҳам Қозоқбоев ва группа раиси Ҳасан Азимовлар эди.

— Шудгорланган ер олти юз гектардан ошиб кетибди, —гап орасида дейди Адҳам Қозоқбоев. — Сифати ҳам яхши бўлди.

— Ҳа, яна икки-уч кунда шудгор тугайди, — жавоб қайтаради Ҳасан Азимов.

Улар ҳозиргина трактор ағдариб кетган жойга келганда тўхтаб, юмшатилган ернинг чуқурлигини ўлчай бошлашди. Қаноат ҳосил қилишмади, шекилли нарироққа ўтиб яна ҳисоблашди. Бу вақт трактор улар томонга қайтиб келиб тўхтади.

— Хўш, Жўравой, шудгорнинг чуқурлиги қанча бўлиши керак?! — синовчан гап ташлади группа раиси.

— Йигирма беш сантиметр.

— Ҳайдаган ерингнинг чуқурлиги 17—18 сантиметр чиқаяпти-ку?

— Помидор палаги плугга илиниб қолаяпти, нима қилай?

— Бизга сифатли шудгор керак, баҳона эмас, — дадилланди Ҳасан Азимов.— Плуг ишига доим бир одам қараб туриши лозим.

— Бригадирга айтдим, шу вақтгача одам бермади.

— Правлениедагиларнинг хабари борми?

— Одам берамиз, дейишганди, ҳалигача дараги йўқ.

Назоратчилар ишни шундай қолдиришмади. Акт тузилди. Сифатсиз ҳайдалган ерга ҳақ тўланмайдиган бўлди. Механизатор Жўра Холтаев ўн беш гектар ерни қайта ҳайдади. Бригада бошлиғи огоҳлантирилди.

Ильич номли колхоз халқ контроли группаси аъзолари фаолиятида бундай мисоллар кўп. Улар коллектив хўжалик мулкини кўз қорачиғидек сақлаш, техникадан, ердан, ўғитдан унумли фойдаланиш, ҳосилни йиғиб-териб олишда исрофгарчиликка йўл қўймаслик, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, меҳнатни тўғри ташкил этиш, ҳар бир ишнинг сифатли бўлиши учун курашадилар. Хўжалик бу йил давлатга маҳсулот топшириш планини 128 процент бажарди. Ишлаб чиқариш плани ҳам ортиғи билан адо этилди. Бунда, шубҳасиз халқ контроли группаси 21 аъзосининг баракали ҳиссаси бор. Барча тармоқларда ишни намунали ташкил этиш мақсадида ўн бир бригадада, гараж, ферма ва омборда уч кишидан иборат постлар тузилган.

Баҳорда иккинчи бригада бошлиғи Аҳмад Муҳамедов икки кишига йигирма сотих ерни ошиқча бериб юборганч маълум бўлиб қолди. Назоратчилар ерни қайтариб олиш билан чегараланиб қолмай, ортиқча ер бериб юборган ва экин экишга рухсат берган бригада бошлиғига 320 сўм жарима солишди. Шунингдек, 3-бригадада қирқ сотих суғориладиган ерга экин экилмагани учун бригада бошлиғи Шокир Носиров масаласини правление йиғилишига қўйдилар. Бригадир қаттиқ огоҳлантирилди. Бу тадбирлар туфайли колхоз балансидаги 669 гектар ернинг ҳаммасига тўлиқ экин экишга муваффақ бўлинди.

Назоратчилар техникадан унумли фойдаланиш ва эҳтиёт қилиш учун ҳам тинмай курашмоқдалар. Ҳар бир механизатор ва шофёр ўзига бириктилган техника учун жавобгар. Бир кун Умурзоқ Одилов гўнг сочадиган машинани тозаламай, ташлаб кетибди. Пост аъзолари Умурзоқ Одиловнинг масъулиятсизлиги учун унга танбеҳ беришди ва жарима солинди. Техникага ёмон муносабатда бўлган шофёр Баҳодир Мираҳмедов ҳам жазоланди.

Бу йил колхозда боғдорчиликдан катта ҳосил кўтарилди. Бунда халқ контроли пости аъзоларининг хизмати сезиларли бўлди. Колхоз правлениеси пост аъзоларидан Ёқуб Орипов ва Аҳмаджон Мамажоновларнинг ҳар бирини 100 сўмдан пул мукофоти билан тақдирлади.

Хўжалик назоратчилари моддий ресурслардан унумли фойдаланиш, коллектив мулкини тежаб-тергаб, илғор усулларни ишлаб чиқаришга жорий қилиш билан бирга қатор ташаббуслар қилдилар.

Ўтган йилнинг кеч кузи эди. Экин-тикин йиғиштириб олинган. Шудгор аллақачоноқ тугалланган. Хўжаликда иш нисбатан камайган пайт эди. Шофёрлардан Турғун Мирзақулов билан Олим Қосимовлар ўзаро келишиб, бир иш юзасидан халқ контроли группасининг раиси Хасан Азимовнинг олдига маслаҳатга келишди.

— Хасан ака, — гап бошлади Турғун Мирзақулов, — бекорчидан эл безор деган мақол бор. — Қишда бирмунча вақтимиз бекорчилик, кейин арзимаган юмушлар деб кунимиз ўтиб кетади. Гаражда иш тақсимотини бир кўриб чиқсак, кейинги таклифимиз шуки, асосий вақтимизни гўнг ташишга берсак.

Правление назоратчи ташаббускорларнинг таклифини маъқуллади. Ҳар гектар ерга 25—30 тоннадан ўғит солинди. Тўққизинчи беш йилликнинг учинчи йилида ҳосил мўлжалдагидан ҳам ошиб кетди. Давлатга пландаги минг тонна ўрнига 1361 тонна картошка, 4670 тонна сабзавот ўрнига 6005 тонна маҳсулот топширди. Баъзи бригадаларда помидор ҳосили гектар бошига 26 тонна ўрнига 53 тоннага етди.

Халқ контроли группасининг аъзоси, ферма механизатори Ўлмас Қудратов ҳам ажойиб ташаббус билан чиқди. У фермада соғин сигирлардан ташқари мавжуд 250 тадан зиёд молни ҳосили йиғиб олинган далалар ва тўқайда боқишни таклиф этди.

— Шунда, — дейди Ўлмас Қудратов, — моллар тўқсон кун далада боқилар экан. Ҳар бир мол бир кунда ўн килограммдан овқат еса, уч ой ичида 750 тонна озуқа қишга тежаб қолинади.

Булар хўжалик халқ контроли группаси аъзоларининг ишларидан бир неча намуналар, холос. Колхозда бирон бир соҳа йўқки, группа аъзолари назар ташламаган бўлсин.

Б. ПЎЛАТОВ.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

ВАТАНИМИЗ пойтахти Москва қиёфаси ой сайин гўзаллашиб бормоқда. Ушбу суратда сиз Калинин проспектини кўриб турибсиз. Париждаги архитектура тадқиқотлари маркази Калинин проспекти қурилиши лойиҳасини юксак баҳолаб, унга «Гран-при» мукофотини тақдим этди. Архитекторлар меҳнати бу мукофотта арзийди (ўнгда).

С. М. КИРОВ номли «Динамо» заводи коллективи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида зўр кўтаринки руҳ билан меҳнат қилмоқда. Москванинг электромашинасозлари шаҳар транспорти ва экскаваторлар учун махсус электр ускуналар етказиб бермоқдалар. Ўтган ойларда корхонада меҳнат унумдорлиги сал кам 30 процент ошди. Суратда: пардозловчилар бригадаси бошлиғи Михаил Захаров ва фрезерчи Юрий Горячкин электродвигателлар якорини жўнатишга ҳозирламоқдалар. (чапдан биринчи).

УДМУРДИСТОН Автоном Республикасининг Ижовск автомобиль заводи «Москвич-412» модели базасида «ИЖКОМБИ» енгил машиналарини ишлаб чиқара бошлади. Машинанинг орқасидаги 5-эшигини очиб уни бир зумда юк ташишга мослаштириш мумкин. Дастлабки машиналар ҳозир мамлакатимиз йўлларига чиқарилди. Суратда: «ИЖКОМБИ» йиғув цехидан чиқиб кетмоқда.

ТАСС фотохроникаси.

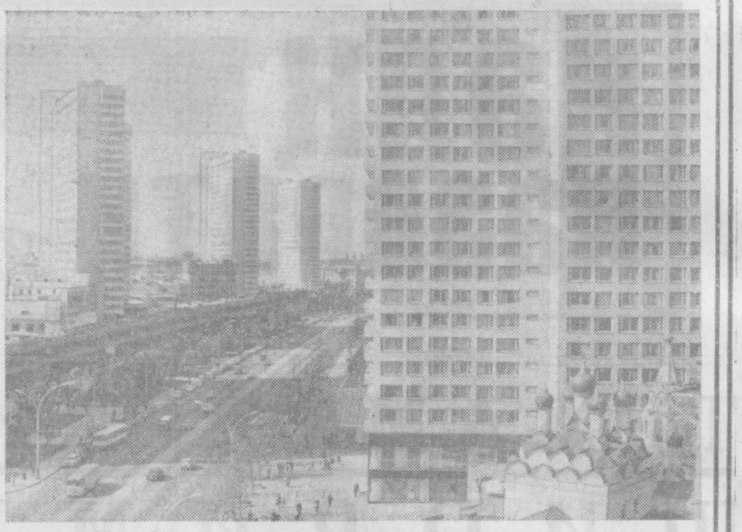

Спорт

Кучлар тенг келди

УЕФА кубоги учун ўтказилаётган нимчорак финал мусобақасининг навбатдаги учрашуви Тбилиси шаҳрида бўлиб ўтди. Унда Тбилисининг «Динамо» командаси билан Англиянинг «Тоттенхэм» командаси ўзаро куч синашдилар.

Ўйиннинг дастлабки дақиқаларидан ғалабага бўлган иштиёқ ҳар иккала томон ҳаракатидан ҳам сезилиб турди. Гоҳ у дарвоза, гоҳ бу дарвоза олдида хавфли вазиятлар пайдо бўла бошлади. Ниҳоят 25-минутда меҳмонлар ҳисобни очишга муваффақ бўлдилар. Шундан сўнг динамочилар ҳисобни тенглаштириш учун бор кучларини ҳужумга ташладилар. Аммо мавжуд имкониятлардан аниқ фойдалана олмадилар. Кипиани, Асатиани ва Гиви Нодиялар қулай имкониятдан тўпни мўлжалга йўналтира олмадилар.

Ўйиннинг иккинчи ярми ҳам ҳужумкор руҳда ўтди. Бу гал динамочилар қўлининг баландлиги сезилиб турди. Кетма-кет ҳужумлардан сўнг ниҳоят 27-минутда К. Асатиани ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлди. Шу ҳисоб ўйин охиригача ўзгармади. Энди 12 декабрда «Тоттенхэм» командаси Лондонда Тбилиси динамочиларини қабул қилади.

Навбатдаги ғалаба

СССР клублари терма командаси Жанубий Америка қитъасида ўтказилаётган ўртоқлик учрашувларида яна бир ғалабани қўлга киритди. Совет футболчилари бу гал Коста-Рикада «Саприсс» командаси билан учрашиб, 2:1 ҳисобида муваффақият қозондилар. Тўпларни Коньков киритди.

Швеция терма командаси эса 1974 йилда ўтказиладиган жаҳон чемпионатининг финал мусобақаларида қатнашиш ҳуқуқини олди. Швеция футболчилари Австрия терма командаси билан холис майдонда — ГФРда ўтказилган қўшимча учрашувда 2:1 ҳисобида ютиб чиқдилар. Шу тариқа улар Европа биринчи саралаш группасининг ғолиби бўлдилар.

Хоккейчилар сафарда

Совет хоккей терма командаси аъзолари ГДР хоккей терма командаси билан икки марта ўртоқлик учрашуви ўтказиб, сўнг Австрияга жўнаб кетди. Совет хоккейчилари учрашувларда 6:1 ва 5:1 ҳисобида ғалабага эришдилар.

Хоккейчиларимиз декабрь ойи бошларида Австрияда ҳам икки марта ўртоқлик учрашуви ўтказадилар. Бу тадбир «Известия» совруни учун ўтказиладиган анъанавий халқаро турнир олдидан катта репетиция бўлади.

Олтинчи турдан сўнг

Ўзбекистоннинг биринчи расмий чемпиони А. Хўжаев хотирасига бағишлаб ўтказилаётган шахмат мусобақалари давом этмоқда. Олти турдан кейин тўрттадан очко тўплаган РСФСР чемпиони В. Цешковский ва тошкентлик спорт мастери Г. Борисенко биринчи ўринда бормоқдалар.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга қилган визити жаҳон матбуотининг етакчи мавзуи бўлиб қолди.

Кўпгина мамлакатларнинг газеталари Совет Иттифоқидан борган азиз меҳмоннинг Ҳиндистон аҳолиси билан учрашувлари ғоятда самимий ўтаётганлигини таъкидламоқда. Ҳиндистонда Л. И. Брежневнинг қабул қилиб олинишини «музаффарона» қабул қилиш деб таърифлаш мумкин, деб ёзади Ғарбий Германиянинг «Кельнер-штадт-анцайгер» газетаси.

Л. И. Брежнев ва Бош министр Индира Гандининг Деҳлидаги Лаъл қалъа ёнида бўлган оммавий митингда сўзлаган нутқлари кенг кўламда баён қилиб, шарҳлаб берилмоқда.

Л. И. Брежнев ва Индира Ганди, деб ёзади «Нойес дойчланд» (ГДР) газетаси, Ҳиндистон пойтахтининг минг-минглаб аҳолиси ҳузурида ўз халқлари ўзаро дўстлик алоқаларини бундан буён ҳам мустаҳкамлаб бориш, СССР билан Ҳиндистоннинг ҳамкорлигини сифат жиҳатидан янги бир босқичга кўтариш истагида эканликларини яна бир бор изҳор этдилар. Л. И. Брежневнинг нутқи, деб давом қилади газета, — социализм — халқаро озодлик ҳаракатининг иттифоқчиси эканлигини, социализм халқларнинг тинчликка интилишлари билан узвий боғланиб кетаётганлигини яна бир бор тасдиқлади.

«Берлинер цайтунг» газетаси Деҳлида бўлиб ўтган оммавий митингни СССР халқи билан Ҳиндистон халқи ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликнинг илҳомлантирувчи ва тўлқинлантирувчи намойишидир, деб атади.

СССР билан Ҳиндистон ўртасидаги муносабатлар, деб ёзади Болгариянинг «Работническо дело» газетаси, социализм дунёсининг миллий-озодлик ҳаракати бунёд этган дунё билан буюк иттифоқининг яққол мисолдир.

Л. И. Брежнев ўз нутқида деб таъкидлайди Польшанинг «Трибуна люду» газетаси Совет—Ҳиндистон ҳамкорлигини чуқурлаштириш ва кенгайтириш масалаларига тўхталди ва икки халқ бахт-саодати, тинчлик учун бундан буён биргалашиб ишлаш соҳаларини кўрсатди.

Бангладеш халқи, деб ёзади «Банглар бани» газетаси ўзининг редакцион мақоласида, Совет Иттифоқи раҳбарининг Ҳиндистонга қилган визитини СССР билан Ҳиндистон халқларини боғловчи анъанавий дўстлик ва ҳамкорлик алоқаларини мустаҳкамлаш йўлида босилган навбатдаги бир қадам, деб табриклайди.

Совет Иттифоқи, деб ёзади Чехословакиянинг «Руде право» газетаси, кескинлик юмшаш зоналарини кенгайтириш учун, кескинлик юмшаши бутун дунёга тарқалмоғи учун курашиб келмоқда.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга қилган визити, деб ёзади ўз шарҳида «УНЭН» (МХР) газетаси, КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан тинчлик программасининг амалга оширилиши давом этаётганлигидан яққол далолат беради.

Япониянинг «Асахи» газетаси Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга қилган визити «Совет Иттифоқининг барча тинчликсевар кучларни жипслаштиришни мақсад қилиб қўйган актив тинчлик дипломатияси бўғинларидан биридир», деб таъкидлайди. Совет Иттифоқининг актив тинчлик дипломатияси, деб уқтиради газета унинг саноат ишлаб чиқариши ва қишлоқ хўжалиги соҳасидаги муваффақиятлари билан мустаҳкамланмоқда.

Л. И. Брежнев Ҳиндистонга тинчлик ишининг ҳимоячиси сифатида келди. Унинг визити бутун дунёда тинчлик ишига ёрдам беради, деб ёзади Америка коммунистларининг «Дейли уорлд» газетаси.

(ТАСС 28 ноябрь).

КОММУНИСТИК ҲАРАКАТ ТАРИХИ ИНСТИТУТИ

ГАВАНА, 28 ноябрь. (ТАСС). Кубада Куба Коммунистик ҳаракати ва социалистик революциясининг тарихи институти ташкил этилади. Куба Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг бу ерда эълон қилинган резолюциясида Коммунистик партия Марказий Комитети секретариатининг раҳбарлигида ишлайдиган бу институтнинг структураси, асосий функциялари ва вазифалари белгилаб берилди. Институт Кубадаги коммунистик ҳаракат ва социалистик революция тарихига доир тадқиқотлар тайёрлайди ва эълон қилади.

Ҳамкорликни янада ривожлантириш мақсадида

БЕРЛИН, 28 ноябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари П. Н. Демичев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети делегацияси билан Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Марказий комитет секретари К. Хагер бошчилигидаги Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг делегацияси ўртасида бу ерда музокаралар бошланди.

Самимийлик, дўстлик вазиятида ва тўла ҳамжиҳатлик руҳида ўтаётган суҳбатлар давомида, дейилади АДН агентлигининг хабарида, иккала партия ўртасида идеология ишлари соҳасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш вазифалари муҳокама қилинмоқда.

МИСР ВАКИЛИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ҚОҲИРА, 28 ноябрь. (ТАСС). Қоҳира-Сувайш йўлининг 101-километрида Миср вакиллари билан олиб борилаётган музокараларда Исроил томони ишни орқага суриш тактикасини ўтказаётганлигини Миср ҳукуматининг расмий вакили қоралади.

Жумладан, қўшинларни 22 октябрдаги позицияларига қайтариб олиб кетишни кўзда тутган шу йил 11 ноябрдаги протоколни бажаришдан Исроилнинг бўйин товлаётганлиги, деди Миср вакили, Яқин Шарқ районида тинчлик ўрнатилишига тўсқинлик қилмоқда. Миср хавфсизлик кенгашининг резолюцияларини ва 11 ноябрдаги протоколни тўла-тўкис бажараётган бир вақтда, деди Миср-Араб республикасининг вакили, Исроил томони шу ҳужжатларни заррача бўлса ҳам ҳурмат қилмаётир.

ЮТУҚЛАР КЎРИГИ

ПРАГА, 28 ноябрь. (ТАСС). Чехословакия пойтахтида СССРдаги иттифоқдош республикалар кинематографиясининг ютуқлар кўриги очилди. Прага кино экранларида республикалар киностудияларида яратилган энг яхши фильмлар намойиш қилинади.

Совет Иттифоқи республикалари кинематографчиларининг ишлари ЧССР кинотеатрлари репертуарида кўпдан бери мустаҳкам ўрин олган. Лекин бунга ўхшаш фестиваль бу ерда биринчи марта ўтказилмоқда. Кўрик Чехословакия томошабинларида катта қизиқиш туғдирди.

Фестиваль ҳозир бутун мамлакатда ўтаётган Чехословакия-Совет дўстлик ойлигининг бой ва турли-туман программасидаги тадбирлардан бири бўлади.

Польша кўчаларида пештоқига «Елч» сўзи ёзилган чиройли бежирим автобуслар қатнай бошлади. Вроцлав яқинидаги Елч шаҳридаги автозаводда тайёрланаётган бу пассажир машиналари ихчам ва қулайдир. Республикада саккизта автозавод корхонаси бўлиб, буларда автомобилларнинг 70 га яқин хили ишлаб чиқарилмоқда. Суратда: корхона цехларининг бирида.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ИРОҚҚА ВИЗИТИ

БАҒДОД, 28 ноябрь. (ТАСС). Бу ерда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг ташқи ишлар комиссияси раиси Б. Н. Пономарев бошчилигида Бағдодга келган Совет делегацияси билан Араб социалистик уйғониш партияси маҳаллий раҳбарлиги бош секретарининг ўринбосари, Ироқ революцион қўмондонлиги кенгаши раисининг ўринбосари Саддам Хусайн бошчилигидаги Ироқ делегацияси ўртасида музокаралар бошланди.

Музокаралар давомида Совет Иттифоқи билан Ироқ ўртасида дўстона муносабатларни ва партиялар ўртасидаги алоқаларни янада ривожлантириш масалалари, шунингдек, яқин шарқдаги аҳвол муҳокама қилинмоқда.

ВСИП Марказий Комитетининг пленуми

БУДАПЕШТ, 28 ноябрь. (ТАСС). Бугун бу ерда Венгрия социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг навбатдаги пленуми иш бошлади. Пленум кун тартибида учта масала: 1972 йил ноябрь пленуми қарорларининг бажарилиши тўғрисида, Венгрия Халқ Республикасининг 1974 йил халқ хўжалик плани ҳамда давлат бюджетининг лойиҳалари, шунингдек партия кадрлар сиёсатининг баъзи бир масалалари бор.

АҚШ СЕНАТИДА

ВАШИНГТОН, 28 ноябрь. (ТАСС). АҚШ сенати Жеральд Фордни АҚШнинг вице-президенти қилиб тасдиқлаш учун катта кўпчилик бўлиб овоз берди. Вакиллар палатасида бу масала келгуси ҳафтада овозга қўйилади.

ИСРОИЛНИНГ ЯНГИ ИҒВОГАРЛИГИ

БАЙРУТ, 28 ноябрь. (ТАСС). Исроил Ливанга қарши янги иғвогарлик уюштирди. «Ан-наҳар» газетасининг хабарига кўра, Исроил самолётлари сешанба куни жанубий Ливаннинг осмон чегараларига яна бостириб кириб, Арқуб райони устидан учиб ўтган.

РАССОМЛАРНИНГ УЧРАШУВИ

БЕРЛИН, 28 ноябрь. (ТАСС). СССР ва Германия Демократик республикаси рассомлари союзлари вакилларининг Берлинда икки кунлик учрашуви бошланди. Учрашув қатнашчилари бадиий ижодкорлик проблемаларини муҳокама қиладилар ва ҳар иккала мамлакат тасвирий санъат усталарининг ҳамкорлик қилиши учун перспектив план тайёрлайдилар.

ПОЛИЦИЯНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛИ ОПЕРАЦИЯСИ

НЬЮ-ЙОРК, 28 ноябрь. (ТАСС). Нью-Йорк полицияси махфий равишда шаҳарга келтирилган жуда кўп миқдордаги афюнни топиб олди. Кейинги вақтларда полиция қўлига шу қадар кўп афюн тушмаган эди. Гиёвандликка қарши кураш бошқармасининг агентлари қўлга туширган мана шу 12 тонна афюннинг қиймати 30 миллион доллар чамаси ҳисобланади.

ДИПЛОМ СПЕКТАКЛИ САҲНАДА

Тошкент маданий-оқартув техникуми театр группасининг 20 нафар битирувчилари шу ўқув йилининг биринчи ярмида диплом олиш шарафига муяссар бўлишади.

Улар ўзларининг диплом ишига Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги, таниқли ўзбек драматурги Зиннат Фатхуллин туғилган куннинг 70 йиллиги шарафига унинг Шукур Саъдулла билан биргаликда яратган «Ватан ишқи» драмасини тайёрладилар.

Куни кеча бу асар техникум саҳнасида қўйилиб, кўпсонли студентлар ва педагоглар коллективи олқишига сазовор бўлди. Ташкилий-тайёргарлик ишларида техникум ўқитувчилари раҳбарлик қилди. Актерлик маҳорати ўқитувчиси Эркин ака Нурмуҳамедов, саҳна нутқи ўқитувчиси Азиз ака Дадаевлар ўз шогирдларига уч йил давомида актёрликнинг серқирра ва нозик сирларини астойдил ўргатдилар.

Яқинда бу спектакль «Ёш гвардия» драма театри биносида томошабинлар диққатига ҳавола этилади.

Т. МЕЛИҚУЛОВ,
Ж. МАМАТОВ.

Колхоз музейи

Тошкент область Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхозда жанговар ва меҳнат шуҳрати музейи очилди. Музейни келиб кўрувчилар ҳамюртларининг Улуғ Ватан уруши фронтларида кўрсатган қаҳрамонликлари тўғрисида, пахта далалари ҳамда чорвачилик фермаларида эришган меҳнат ғалабалари ҳақида ҳикоя қилувчи кўплаб экспонатлар билан қизиқиб танишмоқдалар.

(ЎзТАГ).

Реклама ва эълонлар

ТВ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.15 — МОСКВА. 17.30 — ТОШКЕНТ. 17.40 — Мультфильм. 17.50 — Ёш композиторлар. Ғани Ҳолиқов. 18.30 — Ўзбек шоирларидан янги таржималар. Нормурод Нарзуллаев шеърлари. 18.50 — «АХБОРОТ». 19.05 — Ота-оналар университети. 19.35 — Ўн минут музика. 19.45. — «АХБОРОТ». 20.05 — Қишлов — чорвадор учун синов. 20.20 — Концерт. 21.00 — «ВАҚТ». Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонда бўлишига доир. 22.00 — Замондошларимиз — қаҳрамонларимиз. 22.50 — **Зор-интизор** (бадиий фильм). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 17.30 — МОСКВА. 18.30 — Ҳужжатли фильм. 18.50 — Қишлоқдаги учрашувлар. 19.20 — Концерт. 19.50 — **Рам ва Шам** (бадиий фильмнинг 2-серияси). 21.00 — ТОШКЕНТ. «Азимут». 21.30 — Ҳужжатли фильм. 22.00 — МОСКВА. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 18.00 — ТОШКЕНТ. Самбо кураши бўйича СССР кубоги учун мусобақалар. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.15 — Ҳужжатли фильм. 21.00 — Тошкентнинг бугуни ва эртаси. 21.20 — **Тик пиллапоялар** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 30/XI да **Дон Жуан.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 30/XI да **Парвоз,** 1/XII да **Абу Райхон Беруний.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 30/XI да **Қонли тўй,** 1/XII да **Ужарлар,** 2/XII да **Қайнона.**

КИНО

Қум карьери генераллари — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (11.00, 16.00, 18.30), «ДРУЖБА», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), ҲАМЗА номли (17.00, 19.00, 20.45), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 16.00, 18.00).

Бувисиз ўтган умр — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (10.20, 21.30).

Привалов миллионлари (2 серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «МИР» (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (13.30, 21.00).

Ҳамроз (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

Кашмирдаги севги — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Она муҳаббати — Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

Эҳтиром ташрифи — «САНЪАТ САРОЙИ», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Сангам (ўзбек тилида) — «КЎКЧА» (11.00, 16.00, 20.00).

Манеж қироли — «СПУТНИК» (11.00, 12.00).

Мушук излари — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), ҲАМЗА номли (11.00, 13.00, 15.00).

Ўгай она — «ЧАЙКА» (14.45, 16.30, 18.30).

Эркин қуш — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
14 ДЕКАБРДАН БОШЛАБ ҲАР КУНИ КЕЧ СОАТ 5 ЯРИМДА
ЁШ ҚАЛБЛАР
ЦИРК КОЛЛЕКТИВИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ
ПРОГРАММА — Ўзбекистон пахтакорларининг улкан меҳнат ғалабасига бағишланади.
Билетлар сотилмоқда.

Редактор ўринбосари Р. УМАРОВ.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В36495. Редактор ўринбосарлари — В35885, В37916. Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786. Партия турмуши, ахборот ва спорт бўлимлари — В35811. Қишлоқ хўжалиги, фан мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050. Совет қурилиши маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В37045, хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Индекс 64634. В. 1874. Р. 02881.